

Brüsszel, 2023. június 16.
(OR. en)

10606/23

Intézményközi referenciaszám:
2023/0077(COD)

ENER 357
ENV 686
CLIMA 303
COMPET 620
CONSOM 231
FISC 125
CODEC 1122

FELJEGYZÉS

Küldi:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	10009/23
Biz. dok. sz.:	7440/23 +ADD1
Tárgy:	Javaslat – AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosításáról – Általános megközelítés

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett javaslatnak az elnökség által készített ötödik módosított változatát (REV 5).

Az új szövegrészeket **félkövér, aláhúzott** betűtípus, a törölt szövegrészeket pedig [...] jelöli, mindkettő szürke háttérszín nélkül.

A 8106/23 („REV 1”), a 8918/23 („REV 2”), a 9021/23 („REV 3”) és a 10009/23 („REV 4”) dokumentum törölt szövegrészeit [...] jelöli.

A 8106/23 („REV 1”), a 8918/23 („REV 2”), a 9021/23 („REV 3”) és a 10009/23 („REV 4”) dokumentumban megjelent új szövegrészeket **félkövér** betűtípus jelöli.

2023/0077 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel¹:

¹ A preambulumbekkezdések még nincsenek úgy kiigazítva, hogy tükrözzék azt a tényt, hogy a 2. és a 3. cikk különválik e módosító rendeletről, és az (EU) 2018/2001, valamint az (EU) 2019/944 irányelvet módosító önálló irányelvet alkot.

- (1) 2021 szeptembere óta rendkívül magas árak és volatilitás figyelhetők meg a villamosenergia-piacokon. Amint azt az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynöksége (ACER) az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac szerkezetének 2022 áprilisában készített értékelésében² megállapította, ez főként a villamosenergia-termelésben felhasznált gáz magas árának következménye.
- (2) Az Energiaközösség egyik szerződő fele, Ukrajna elleni orosz katonai agresszió eszkalációja és a kapcsolódó, 2022 februárja óta bevezetett nemzetközi szankciók zavarokat okoztak a globális energiapiacokon, súlyosbították a magas gázárak problémáját, és jelentős dominóhatást gyakoroltak a villamosenergia-árakra. Az Ukrajna elleni orosz invázió bizonytalanságot okozott a villamosenergia-termelő létesítmények által felhasznált egyéb nyersanyagok, például a feketeszén és a nyersolaj kínálatában is. Ez a villamosenergia-árszintek további jelentős növekedését és volatilitását vonta maga után.

² European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators, ACER's Final Assessment of the EU Wholesale electricity market design (Az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynöksége: Az ACER végső értékelése az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac szerkezetéről), 2022. április.

- (3) E helyzetre reagálva a **Bizottság 2021 októberében előterjesztette „Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára”** című [...] közleményt, amely egy olyan intézkedésekből álló eszköztárat tartalmazott, amelyet az [...] **Unió** és tagállamai felhasználhatnak egyrészt a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt azonnali hatásának kezelésére – [...]ideértve a jövedelemtámogatást, az adókedvezményeket, valamint a gázmegtakarítási és -tárolási intézkedéseket[...], másrészt a jövőbeli ársokkokkal szembeni reziliencia megerősítésére. 2022. március 8-i, „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című közleményében³ a Bizottság egy sor további intézkedést vázolt fel az eszköztár megerősítése és az emelkedő energiaárakra való reagálás érdekében. 2022. március 23-án a Bizottság az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes keretet is létrehozott annak érdekében, hogy bizonyos támogatásokkal enyhíteni lehessen a magas energiaárak hatását.⁴

³ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért, COM(2022) 108 final.

⁴ A Bizottság közleménye: állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából, HL C 131 I., 2022.3.24., 1. o., C/2022/1890.

- (4) A Bizottság 2022. május 18-án előterjesztette a REPowerEU tervet⁵, amely az energiamegtakarításra, az energiaellátás diverzifikálására és a megújuló energia gyorsított bevezetésére összpontosító további intézkedéseket tartalmazott az Unió orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének megszüntetése érdekében, beleértve az Unió megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2030-as célértékének 45 %-ra emelésére irányuló javaslatot is. Ezenkívül a rövid távú energiapiaci beavatkozások és a villamosenergia-piac szerkezetének hosszú távú javításáról szóló közlemény⁶ – a magas energiaárak kezelését célzó további rövid távú intézkedések megállapítása mellett – meghatározta azokat a területeket, amelyeken javítani kell a villamosenergia-piac szerkezetét, és bejelentette, hogy a jogszabályi keret módosítása céljából értékelni kívánja ezeket a területeket.

⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU terv, COM(2022) 230.

⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Rövid távú energiapiaci intervenciók és a villamosenergia-piac szerkezetének hosszú távú fejlesztése – Cselekvési terv, COM(2022) 236 final.

- (5) Az árválság és a biztonsági aggályok [...] kezelése, valamint a polgárokat érintő áremelkedések visszaszorítása **érdekében, [...] az Unió több jogi aktust fogadott el, például a megbízható földgáztárolási rendszer⁷ létrehozásáról szóló (EU) 2022/1032 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁸, a gáz- és villamos energia iránti kereslet csökkentésére irányuló hatékony intézkedéseket⁹ tartalmazó (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletet¹⁰, a gáz- és villamosenergia-piacokon keletkező rendkívüli bevételek elkerülését célzó árkorlátozó mechanizmusokat¹¹ létrehozó (EU) 2022/1854 tanácsi rendeletet¹², valamint a megújulóenergia-létesítmények engedélyezési eljárásainak felgyorsítására vonatkozó intézkedéseket¹³ megállapító (EU) 2022/2577 tanácsi rendeletet¹⁴.**

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

⁸ [...]

⁹ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.), valamint a Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

¹⁰ [...]

¹¹ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261 I., 2022.10.7., 1. o.).

¹² [...]

¹³ A Tanács (EU) 2022/2577 rendelete (2022. december 22.) a megújuló energia szélesebb körű alkalmazásának felgyorsítását célzó keret meghatározásáról (HL L 335., 2022.12.29., 36. o.).

¹⁴ [...]

- (6) A 2018-ban és 2019-ben elfogadott¹⁵ „Tiszta [...]energia minden európainak” csomagra¹⁶ [...] **(a továbbiakban: a tiszta energiáról szóló csomag)** épülő, jól integrált **energiapiac** várhatóan lehetővé teszi majd az Unió számára, hogy rendes piaci körülmények között, az ellátásbiztonság garantálása és a dekarbonizációs folyamat fenntartása mellett kihasználja az egységes energiapiac gazdasági előnyeit. A határokon átnyúló összekapcsolhatóság a villamosenergia-rendszer biztonságosabb, megbízhatóbb és hatékonyabb működését is biztosítja.

¹⁵ [...]

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.); Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.); Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2002 irányelve (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 328., 2018.12.21., 210. o.); Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (HL L 158., 2019.6.14., 22. o.); Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.); Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

- (7) A villamosenergia-piac jelenlegi szerkezete emellett hozzájárult ahhoz, hogy a kiskereskedelmi villamosenergia-piacokon olyan új és innovatív termékek, szolgáltatások és intézkedések jelenjenek meg, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonysághoz és a megújuló energia használatának elterjedéséhez, valamint további lehetőségeket biztosítanak annak érdekében, hogy segítsenek a fogyasztóknak csökkenteni az energiaszámláikat, többek között kis termelőlétesítmények és a kereslet kielégítését biztosító újonnan megjelent szolgáltatások révén. Jövőbeli villamosenergia-piacaink és villamosenergia-rendszereink egyik legfontosabb elemét az energiarendszer digitalizálásában rejlő lehetőségek megléte és azok kiaknázása – például a fogyasztók aktív részvétele – képezi. Ezzel egyidejűleg tiszteletben kell tartani a fogyasztók döntéseit, és lehetővé kell tenni számukra, hogy különféle szerződéses ajánlatok nyújtotta előnyök közül választhassanak.
- (8) Az energiaválsággal összefüggésben **azonban** [...] a villamosenergia-piac jelenlegi szerkezetét érintő számos fontos hiányosságra [...] is fény derült a fosszilis tüzelőanyag-árak növekedésének és ingadozásának a rövid távú villamosenergia-piacokra gyakorolt hatásával kapcsolatban, ami kiszolgáltatott helyzetbe hozza a háztartásokat és a vállalatokat a jelentős hirtelen áremelkedésekkel szemben, ami villamosenergia-számláikon is megmutatkozik.
- (9) A megújuló energia és a tiszta, rugalmas technológiák gyorsabb elterjedése a legfenntarthatóbb és legköltséghatékonyabb módja annak, hogy a villamosítás és az energiarendszer integrációja révén strukturálisan csökkenjen a villamosenergia-termeléshez és a közvetlen fogyasztáshoz szükséges fosszilis tüzelőanyagok iránti kereslet. Alacsony működési költségük miatt a megújuló energiaforrások Uniószerint pozitív hatást gyakorolhatnak a villamosenergia-árakra, és hozzájárulhatnak a fosszilis tüzelőanyagok közvetlen fogyasztásának csökkentéséhez.

- (10) A villamosenergia-piac szerkezetében végrehajtott változtatásoknak biztosítaniuk kell, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia fokozottabb elterjedéséből és az energetikai átmenet egészéből származó előnyök eljussanak a fogyasztókhoz – beleértve a legkiszolgáltatottabb fogyasztókat is –, és hogy a fogyasztók végső soron védelmet kapjanak az energiaválságokkal szemben, valamint hogy több háztartás ne kerülhessen **az** energiaszegénység csapdájába. [...] **E változtatásoknak** csökkenteniük kell a fosszilis tüzelőanyagok, különösen a gáz magas árának villamosenergia-árakra gyakorolt hatását, mégpedig azzal a céllal, hogy a háztartások és a vállalkozások hosszabb távon kihasználhassák a fenntartható megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású forrásokból származó megfizethető és biztonságos energia előnyeit.
- (11) A villamosenergia-piaci szerkezet reformjának nemcsak a lakossági fogyasztók javát kell szolgálnia, hanem az uniós iparágak versenyképességét is javítani kell a karbonsemlegességre való átállásuk megvalósításához szükséges tiszta technológiákkal kapcsolatos beruházások lehetőségének megkönnyítésével. Az energetikai átmenetet az Unióban erős tiszta technológiákra épülő gyártási eljárásokra kell alapozni. A reformok támogatni fogják az ipar megfizethető villamosítását és elősegítik, hogy az Unió globális vezető szerepet töltsön be a tisztaenergia-technológiákkal kapcsolatos kutatás és innováció terén.
- (12) A jól működő és hatékony rövid távú piacok kulcsfontosságú eszközei a megújuló energiaforrások piaci integrációjának és a rugalmasságnak, és elősegítik az energiarendszer költséghatékony integrációját.

- (13) A napon belüli piacok különösen fontosak az ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrások villamosenergia-rendszerbe történő legalacsonyabb költséggel járó integrációja szempontjából, mivel lehetővé teszik a piaci szereplők számára, hogy a villamosenergia-hiánnyal vagy -többlettel a teljesítés időpontjához közelebb kereskedjenek. Mivel az ingadozó teljesítményű megújuló energiát termelők csak a teljesítési időponthoz közel képesek pontosan megbecsülni termelésüket, alapvető fontosságú, hogy a villamos energia szállítási időpontjához lehető legközelebbi időpontban, likvid piacok elérése révén a lehető legtöbb kereskedelmi lehetőséggel rendelkezzenek. **Az övezetközi napon belüli piacok kapuzárási időpontját ezért előrébb kell hozni, és a valós időhöz közelebb kell meghatározni. Lehetővé kell tenni az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy amennyiben e változtatás ellátásbiztonsági kockázatokat teremt, hatásvizsgálat alapján hatósági jóváhagyást igénylő mentességet kérjenek annak érdekében, hogy kérelmezhessék a végrehajtás határidejének meghosszabbítását. E kérelemben szerepelnie kell egy cselekvési tervnek, amely tartalmazza a napon belüli új kapuzárási időpont végrehajtása érdekében megteendő konkrét lépéseket.**

- (14) Ezért fontos, hogy a napon belüli piacok alkalmazkodjanak az ingadozó teljesítményű megújulóenergia-technológiák, például a nap- és a szél**energia** részvételéhez, valamint a keresletoldali válasz és **az energiátárolás** részvételéhez. A napon belüli piacok likviditását javítani kell az ajánlati könyvek ajánlattételi övezeten belüli piaci szereplők közötti megosztásával, még nulla értékre állított övezetközi kapacitások esetén, vagy a napon belüli piac kapuzárási időpontja után is. **Annak biztosítása érdekében, hogy az ajánlati könyvek a másnapi és a napon belüli időkeretben megosztásra kerüljenek a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők között, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek minden ajánlatot be kell nyújtaniuk az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsolás számára, és a másnapi és napon belüli termékekkel vagy a hasonló jellemzőkkel rendelkező termékekkel való kereskedést nem szabad az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláson kívül megszervezniük. A másnapi és a napon belüli termékekkel az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláson belül és kívül való kereskedésben a diszkriminációt illetően rejlő eredendő kockázatok, valamint az uniós összekapcsolt villamosenergia-piacokon emiatt keletkező likviditáselvonás kezelése érdekében e kötelezettséget a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkre, a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők felett közvetlenül vagy közvetve ellenőrzést vagy bármilyen jogot gyakorló vállalatokra, valamint a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők közvetlen vagy közvetett ellenőrzése alatt álló vállalatokra kell alkalmazni.** Ezenkívül a napon belüli piac kapuzárási idejét a szállítási időponthoz közelebb kell meghatározni annak érdekében, hogy a piaci szereplőknek a lehető legtöbb lehetőségük legyen a villamosenergia-hiányok és -többletek kereskedelméhez, és hogy az ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrásokat hatékonyabban lehessen a villamosenergia-rendszerbe integrálni.
- (15) Emellett a rövid távú villamosenergia-piacokon a minimális ajánlati összeg csökkentésével biztosítani kell, hogy a kismértékű rugalmassági szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók is részt tudjanak venni.

- (16) Az ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia hatékony integrálásának biztosítása, valamint **villamosenergiaár-válság** [...] esetén a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló villamosenergia-termelés iránti igény csökkentése érdekében [...] lehetőséget kell biztosítani az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy olyan csúcskiegyenlítő terméket dolgozzanak ki, **amely további** [...] keresletoldali választ tesz lehetővé [...] a villamosenergia-rendszeren belüli [...] fogyasztáscsökkentéshez való hozzájárulás érdekében.**[.../ Az ilyen csúcskiegyenlítő terméknek a nagykereskedelmi villamosenergia-árak csökkentéséhez való hozzájárulás mellett villamosenergiaár-válság esetén az ellátásbiztonsághoz [...] is hozzá kell járulnia. [...]**Mivel a csúcskiegyenlítő termék célja a villamosenergia-fogyasztás csökkentése és áthelyezése, e termék alkalmazási körét a keresletoldali válaszra kell korlátozni. **Mivel a csúcskiegyenlítő termék tervezett [...]** alkalmazása kizárólag villamosenergiaár-válságok korlátozott eseteire vonatkozik, [...] *beszerzésére [...]* **legfeljebb egy héttel a keresletoldali válaszra irányuló további kapacitások felszabadítását [...]** megelőzően kerülhet sor. **[.../ Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek képesnek kell lenniük a keresletelőrejelzés alapján aktiválni a csúcskiegyenlítő terméket. Alternatív megoldásként lehetővé kell tenni a csúcskiegyenlítő termék [...]** automatikus aktiválását a másnapi piacon, a keresletoldali válaszra irányuló **kapacitások beszerzése során vállalt energiaár alapján.** Az aktivált keresletcsökkentési mennyiségek ellenőrzéséhez az átvitelrendszer-üzemeltetőnek olyan referencia-forgatókönyvet kell használnia, amely a csúcskiegyenlítő termék aktiválása nélküli várható villamosenergia-fogyasztást tükrözi.

- (17) A fogyasztókat a villamosenergia-piacon való aktív részvételük és a rugalmasság biztosítása érdekében fokozatosan okos mérési rendszerekkel kell ellátni. Számos tagállamban azonban az okos mérési rendszerek kiépítése továbbra is lassú ütemben halad. Ahol még nincs telepítve okos mérési rendszer, vagy ahol az okos mérési rendszerek nem biztosítanak kielégítő szintű adatpontosságot, az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők számára lehetővé kell tenni, hogy speciális [...] **mérő**eszközökből származó adatokat használjanak a rugalmassági szolgáltatások – például a keresletoldali válasz és az energiatárolás – nyomonkövethetősége és kiegyenlítése érdekében. A speciális [...] **mérő**eszközökből származó adatok nyomonkövethetőségi és kiegyenlítési célú felhasználásának lehetővé tétele várhatóan megkönnyíti majd a fogyasztók aktív piaci részvételét és a keresletoldali válaszaik kidolgozását. A speciális [...] **mérő**eszközökből származó adatok felhasználásához az adatokra vonatkozó minőségi követelményeket kell meghatározni.
- (18) E rendelet jogalapot hoz létre a személyes adatoknak **az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁷ összhangban történő** kezeléséhez [...]. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy **az (EU) 2016/679** [...] rendeletben meghatározott valamennyi személyesadat-védelmi elv és kötelezettség teljesüljön, beleértve az adatminimalizálásra vonatkozókat is. Amennyiben ezen irányelv célja személyes adatok kezelése nélkül is elérhető, [...] **az adatkezelőknek** anonimizált és összesített adatokra kell támaszkodniuk.

¹⁷ **Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).**

- (19) A fogyasztóknak és az ellátóknak hatékony és eredményes, tőzsdén kívüli határidős piacokra van szükségük ahhoz, hogy fedezni tudják hosszú távú árkitettségment, és csökkenteni tudják a rövid távú áráktól való függőségüket. Annak biztosítása érdekében, hogy az energiaszhasználók [...] **Unió**-szerte teljes mértékben **élvezhessék** [...] az integrált villamosenergia-piacok és az Unión belüli verseny előnyeit, az uniós határidős villamosenergia-piac működését regionális virtuális központok létrehozásával kell javítani a piac jelenlegi szétagoltságment és a számos ajánlattételi övezetben tapasztalt alacsony likviditásnak a kezelése érdekében. A regionális virtuális központoknak több ajánlattételi övezetre is ki kell terjedniük, ugyanakkor biztosítaniuk kell a megfelelő árkorrelációt. Előfordulhat, hogy egyes ajánlattételi övezetekre egy **regionális** virtuális központ sem terjed ki, így azok nem járulnak hozzá a központ referenciaárához. Ezen ajánlattételi övezetek piaci szereplői számára azonban továbbra is biztosítani kell, hogy egy központon keresztül fedezeti ügyletet köthessenek.

(19b) [...]E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében [...] a [...] Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni, hogy a regionális virtuális központok létrehozása tekintetében részletes szabályokat állapíthasson meg az Unió határidős villamosenergia-piacának szerkezetével kapcsolatban. A meglévő szabályozási kerettel való szinergiák biztosítása érdekében az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁸ 59. cikkében meghatározott végrehajtási hatásköröket ki kell terjeszteni úgy, hogy azok a virtuális központok létrehozásához szükséges szempontokra is kiterjedjenek. E végrehajtási hatáskörök gyakorlását [...] megelőzően a [...] Bizottságnak hatásvizsgálatot kell végeznie. A hatásvizsgálat során adott esetben figyelembe kell venni a regionális virtuális központok létrehozásának a már korábban megkötött, az erőművek határokon átnyúló közös tulajdonlásával kapcsolatos kormányközi megállapodásokra gyakorolt hatását. A végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően kell gyakorolni.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (*HL L 158., 2019.6.14., 54. o.*).

- (20) A virtuális központoknak több ajánlattételi övezet összesített árát kell tükrözniük, és olyan referenciaárat kell biztosítaniuk, amelyet a piaci szereplőknek határidős fedezeti termékek jegyzéséhez kell használniuk. E tekintetben a virtuális központok nem tekinthetők tranzakciókat lebonyolító vagy végrehajtó szervezeteknek. A regionális virtuális központoknak referencia-árindex biztosításával lehetővé kell tenniük a rendelkezésre álló likviditás összevonását, és jobb fedezeti lehetőségeket kell biztosítaniuk a piaci szereplők számára.
- (21) A piaci szereplők fedezeti lehetőségeinek bővítése érdekében ki kell terjeszteni az (EU) 2016/1719 bizottsági rendelettel¹⁹ összhangban létrehozott egységes felosztási platform szerepét. Az egységes felosztási platformon biztosítani kell a pénzügyi hosszú távú átviteli jogok kereskedelmét a különböző ajánlattételi övezetek és a regionális virtuális központok között. A piaci szereplők által pénzügyi kapacitásjogokra vonatkozóan benyújtott megbízásokat hosszú távú övezetközi kapacitás egyidejű felosztásával **kell** [...] ellensúlyozni. Az említett ellensúlyozást és felosztást rendszeresen el kell végezni annak érdekében, hogy elegendő rendelkezésre álló likviditást és ezáltal hatékony fedezeti lehetőségeket lehessen biztosítani a piaci szereplők számára. A hosszú távú átviteli jogokat gyakori [...] – a következő hónaptól legalább három évig terjedő [...] – lejáratúval kell kiadni annak érdekében, hogy összhangban legyenek a piaci szereplők által alkalmazott tipikus fedezeti időszakokkal. Az egységes felosztási platformot nyomon kell követni és végrehajtási intézkedéseknek kell alávetni annak biztosítása érdekében, hogy megfelelően lássa el feladatait.

¹⁹ **A Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42. o.).**

- (22) A hálózati díjaknak a meglévő hálózat optimalizálására és rugalmassági szolgáltatások – különösen a keresletoldali válasz vagy a tárolás – beszerzésére irányuló innovatív megoldások továbbfejlesztése révén a rugalmassági szolgáltatások használatára kell ösztönözniük az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetőket. E célból a hálózati díjakat úgy kell kialakítani, hogy azok figyelembe vegyék a rendszerüzemeltetők működési és beruházási kiadásait, vagy a kettő hatékony összekapcsolását annak érdekében, hogy költséghatékonyan tudják működtetni a villamosenergia-rendszert. **A költségorientáltságra vonatkozó követelmény nem korlátozhatja a költségek hatékony újraelosztásának lehetőségét helyszíntől, illetve időszaktól függő hálózati díjak alkalmazása esetén.** Ez még inkább elősegítené, hogy a megújuló energiaforrások villamosenergia-rendszerbe történő integrálását a legkisebb költséggel lehessen végrehajtani, és lehetővé tenné, hogy a rugalmassági megoldások felértékelődjenek a végfelhasználók számára.

- (23) A tengeri energiaforrások, például a tengeri szélenergia, a kék energia és az úszó napelemparkok alapvető szerepet fognak játszani a nagyrészt megújuló energiaforrásokon alapuló villamosenergia-rendszer kiépítésében és a klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósításában. Szélesebb körű és tényleges elterjedésük azonban jelentős akadályokba ütközik, amelyek gátolják az említett célok eléréséhez szükséges jelentős kapacitásbővítést. Hasonló akadályok merülhetnek fel a jövőben más tengeri technológiák előtt is. Ezen akadályok közé tartoznak az **egy tengeri ajánlattételi övezetben** egynél több piacot érintő tengeri hibrid projektek egyedi topográfiai helyzetéhez kapcsolódó befektetési kockázatok. **Ezen akadályokat időben és hatékonyan kell kezelni.** A szóban forgó tengeri projektek fejlesztőit érintő befektetési kockázatok csökkentése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a tengeri ajánlattételi övezetben megvalósuló projektek teljes piaci hozzáféréssel rendelkezzenek a környező piacokhoz, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek minden piaci időegység tekintetében garantálniuk kell a **tengeri ajánlattételi övezetben megvalósított** tengeri projektek számára az adott hibrid rendszerösszekötő kapacitáshoz való hozzáférést, **mégpedig a hálózati csatlakozási szerződésben megállapított kapacitásig, kizárva így az optimalizálás céljából esetlegesen megnövelt (overplanted) kapacitást.** Amennyiben a rendelkezésre álló átviteli kapacitások olyan mértékben csökkennek, hogy a tengeri projekt által egyébként exportálható villamosenergia-termelés teljes mennyisége nem szállítható le a piacra, a kapacitás korlátozásáért felelős átvitelrendszer-üzemeltető vagy -üzemeltetők számára a jövőben lehetővé kell tenni, hogy a szűk keresztmetszet-kezelési bevételből arányosan kompenzálják a tengeri projekt üzemeltetőjét. Ennek az ellentételezésnek **kompenzálnia kell a tengeri megújuló villamosenergia-termelő erőművek üzemeltetőinél az összekapcsolt piacokhoz való ilyen alacsonyabb mértékű hozzáférés miatt jelentkező alacsonyabb bevételeket, és ez az ellentételezés** csak a piac rendelkezésére álló termelési kapacitáshoz kapcsolódhat, amely az időjárási körülményektől függően változhat, és amelybe nem számítanak bele a tengeri projekt leállása és karbantartási műveletei. **Az átviteli hálózathoz való hozzáférés hiánya esetén nyújtott ellentételezést nem szabad elsőbbségi alapú teherelosztásként értelmezni.** **Ezenkívül az e rendelkezés hatálya alá tartozó ugyanazon kockázat esetében soha nem kerülhet sor kettős ellentételezésre, például ha a kockázat már különbözeti szerződés vagy más releváns támogatási rendszer hatálya alá tartozik.** A részleteket, beleértve azokat a feltételeket is, amelyek esetén az intézkedés hatályát vesztheti – például elegendő kereslet megléte a tengeri ajánlattételi övezeten belül vagy közvetlen hozzáférés a kockázat megszűnéséhez elegendő számú piachoz, valamint az akadályok felszámolása – végrehajtási jogi aktusban [...] kell meghatározni, **többek között adott esetben az (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet módosításai révén [...].**

- (24) A másnapi nagykereskedelmi piacon először a legalacsonyabb határkölségű erőművekből származó energia kerül elosztásra, ugyanakkor minden piaci szereplő a kereslet kielégítéséhez szükséges utolsó erőmű – vagyis a piaci egyensúly beálltakor igénybe vett, legmagasabb határkölségű erőmű – által meghatározott árat kapja meg. Ebben az összefüggésben az energiaválság rámutatott arra, hogy a gáz és feketeszén árának hirtelen emelkedése a gáz- és széntüzelésű erőművek másnapi nagykereskedelmi piaci árának kivételes és tartós emelkedéséhez vezethet. Ez pedig Unió-szerte szokatlanul magas árakhoz vezetett a másnapi piacon, mivel a gáz- és széntüzelésű erőművek általában a villamos energia iránti kereslet kielégítéséhez szükséges legnagyobb határkölségű erőművek.
- (25) Tekintettel arra, hogy a másnapi piaci ár referenciaként szolgál a többi nagykereskedelmi villamosenergia-piac áraihoz, és hogy valamennyi piaci szereplő az elszámolóárat kapja, a jelentősen alacsonyabb határkölségű technológiák működtetői folyamatosan nagy bevételeket könyvelnek el.
- (26) Az Unió dekarbonizációs céljainak és REPowerEU tervben az energiafüggetlenség elérése érdekében meghatározott célkitűzéseknek az elérése érdekében az Uniónak jelentős mértékben fel kell gyorsítania a megújuló energiaforrások használatának előmozdítását. Tekintettel az e célok eléréséhez szükséges jelentős beruházásokra, a piacnak hosszú távú árjelzés kialakításáról kell gondoskodnia.

- (27) Ennek keretében a tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy megfelelő piaci feltételeket teremtsenek a hosszú távú piaci alapú eszközök, például az energiavásárlási megállapodások számára. Az energiavásárlási megállapodások a villamosenergia-termelők és -vásárlók közötti kétoldalú beszerzési megállapodások. A fogyasztó számára hosszú távú árstabilitást, a gyártó számára pedig kiszámíthatóságot biztosítanak beruházási döntéseik meghozatalához. Mindazonáltal csak néhány tagállam rendelkezik az energiavásárlási megállapodások aktív piacával, a vásárlók pedig jellemzően nagyvállalatokra korlátozódnak, nem utolsósorban azért, mert az energiavásárlási megállapodások megkötését számos akadály nehezíti, különösen azért, mert ezekben a hosszú távú megállapodásokban a vevő nemfizetésével kapcsolatos kockázat fedezése nehézségekbe ütközik. A tagállamoknak figyelembe kell venniük annak szükségességét, hogy az integrált nemzeti energia- és klímaterveikben meghatározott energetikai dekarbonizációs célkitűzések megvalósítására irányuló szakpolitikák meghatározásakor dinamikus piacot hozzanak létre az energiavásárlási megállapodások számára.

- (28) Az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvvel²⁰ összhangban [...] a tagállamoknak értékelniük kell a megújuló energiaforrásokra vonatkozó hosszú távú energiavásárlási megállapodások létrejöttét nehezítő szabályozási és adminisztratív akadályokat, meg **kell** [...] szüntetniük az említett megállapodások előtt álló indokolatlan akadályokat, és elő kell segíteniük az ilyen megállapodások elterjedését. Emellett a tagállamoknak integrált nemzeti energia- és klímaterveikben ismertetniük kell a megújuló energiaforrásokra vonatkozó energiavásárlási megállapodások elterjedését megkönnyítő szakpolitikákat és intézkedéseket. Az energiavásárlási megállapodások piacát érintő szabályozási környezetre vonatkozó e jelentéstételi kötelezettség sérelme nélkül a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az energiavásárlási megállapodások keretében vállalt hosszú távú fizetési kötelezettségek nemteljesítéséhez kapcsolódó pénzügyi kockázatsökkentő eszközökhöz azok a vállalkozások is hozzáférjenek, amelyek az energiavásárlási megállapodások piacán belépési korlátokkal szembesülnek és nem küzdenek pénzügyi nehézségekkel[...]. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy piaci áron működő garanciarendszert hoznak létre, **ha magángaranciák nem állnak rendelkezésre, vagy nem érhetők el elegendő mértékben. Ebben az esetben a tagállamoknak** olyan rendelkezéseket kell bevezetniük, amelyek – például pénzügyi energiavásárlási megállapodások alkalmazásával – megakadályozzák a villamosenergia-piacok likviditásának csökkenését. **A tagállamok dönthetnek úgy, hogy elősegítik az energiavásárlási megállapodások iránti, olyan felhasználóktól érkező kereslet aggregálását, amelyek az energiavásárlási megállapodások piacán külön-külön belépési korlátokkal szembesülnek, de közösen vonzó lehetőséget jelenthetnek a termelők számára az energiavásárlási megállapodások tekintetében.** A tagállamok nem támogathatnak fosszilis tüzelőanyagokból előállított villamos energia vásárlására vonatkozó energiavásárlási megállapodásokat. Bár az alapértelmezett megközelítés szerint nem lehet különbséget tenni a fogyasztók között, a tagállamok dönthetnek úgy, hogy ezekkel az eszközökkel a fogyasztók meghatározott kategóriáit célozzák meg, objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alkalmazásával. Ennek keretében a tagállamoknak figyelembe kell venniük az uniós szinten, például az Európai Beruházási Bank (EBB) által biztosított [...] **eszközök** potenciális szerepét.

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (*HL L 328., 2018.12.21., 82. o.*).

- (29) A tagállamok számos eszközzel rendelkeznek ahhoz, hogy az állami támogatások tervezése és elosztása során támogassák az energiavásárlási megállapodások piacának fejlesztését. Az energiavásárlási megállapodások piacának kialakítását és növekedését segítené, ha az állami támogatásra irányuló pályázati eljárásban részt vevő megújulóenergia-projektek fejlesztői a termelés egy részét energiavásárlási megállapodáson keresztül értékesíthetnék. Ezen túlmenően a pályázatok értékelésének részeként a tagállamoknak olyan kritériumok alkalmazására kell törekedniük, amelyek ösztönzik a belépési korlátokkal küzdő piaci szereplők, például a kis- és középvállalkozások (kkv-k) hozzáférését az energiavásárlási megállapodások piacához, előnyben részesítve azokat az ajánlattevőket, amelyek kötelezettséget vállalnak arra, hogy a projekt által előállított energia egy részére energiavásárlási megállapodást kötnek egy vagy több olyan potenciális vevővel, amelyek az energiavásárlási megállapodások piacára való belépés tekintetében nehézségekkel küzdenek.

- (30) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy az Unió dekarbonizációs célkitűzéseinek elérése érdekében [...] „közvetlen ártámogatási rendszerek” [...] **révén** támogatják az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, nem fosszilis tüzelőanyagokból származó villamosenergia-termelésre irányuló, közfinanszírozású új beruházásokat, ezeket a rendszereket kétirányú különbözeti szerződésekkel kell strukturálni, amelyek a bevételi garancia mellett felső korlátot szabnak az érintett termelőeszközből kivehető piaci bevételeknek. **E kötelezettséget az új villamosenergia-termelő létesítményekre irányuló beruházások támogatására kell alkalmazni. Arányossági okokból, valamint a beruházási biztonság védelme érdekében a kötelezettséget csak akkor lehet meglévő villamosenergia-termelő létesítményekre irányuló beruházások támogatására alkalmazni, ha e támogatás új beruházásokhoz kapcsolódik, és ha az ilyen új beruházások célja a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények lényeges átalakítása, kapacitásuk lényeges megnövelése vagy élettartamuk lényeges meghosszabbítása. Ennek keretében ki kell zárni legalább a meglévő létesítményekre irányuló olyan új beruházásokat, amelyek eredményeként a létesítmény teljes értékével összehasonlítva nem jön létre jelentős javulás, illetve amelyek adott esetben az élettartam csak kismértékű meghosszabbítását vagy a kapacitás csekély mértékű növekedését eredményezik a létesítmény teljes élettartamához, illetve teljes kapacitásához viszonyítva. Ezt eseti alapon kell értékelni, figyelembe véve, hogy a kétirányú különbözeti szerződések meglévő villamosenergia-termelésre történő alkalmazásakor biztosítani kell az arányosság elvének tiszteletben tartását. [...]**

- (30a) A jogbiztonság és a kiszámíthatóság garantálása érdekében a közvetlen támogatási rendszerek kétirányú különbözeti szerződések révén történő strukturálására irányuló kötelezettséget csak a közvetlen ártámogatási rendszerek keretébe tartozó, új termelési beruházásokra irányuló, legalább e rendelet hatálybalépésétől számított három év elteltével megkötött szerződésekre kell alkalmazni. A két vagy több ajánlattételi övezethez kapcsolódó, tengeri eszközökkel kapcsolatos hibrid projektek esetében az ilyen projektek összetett jellege miatt a szóban forgó átmeneti időszaknak öt évnek kell lennie.
- (30b) A beruházások stabilitásának és kiszámíthatóságának biztosítása céljából és az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül, a kétirányú különbözeti szerződéseknek a meglévő termelésre irányuló új beruházások esetén történő alkalmazása nem vezethet a már megadott támogatás vagy az ahhoz kötött feltételek szintjének olyan jellegű módosításához, amely negatív hatást gyakorol a már biztosított jogokra és aláássa a támogatásból már részesülő projektek gazdasági életképességét. A kétirányú különbözeti szerződések használatára vonatkozó kötelezettség nem érinti az (EU) 2018/2001 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését.
- (30c) Noha e rendelet módosítja az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének második albekezdését, az (EU) 2018/2001 irányelvnek a megújuló energiaforrásokból előállított energia céljára nyújtott támogatási rendszerek kialakítására vonatkozó elveket meghatározó 4. cikkében foglalt többi rendelkezés továbbra is teljes mértékben alkalmazandó.

- (31) Az említett kétirányú különbözeti szerződésekkel biztosítani lehetne, hogy a termelők állami támogatásban részesülő új villamosenergia-termelési beruházásokból származó bevételei függetlenebbé váljanak a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiatermelés áringadozásaitól, amely általában meghatározza a másnapi piaci árat. **E kétirányú különbözeti szerződéseket úgy kell kialakítani, hogy azok a termelőlétesítmény számára fenntartsák azokat az ösztönzőket, amelyek annak hatékony működését és villamosenergia-piaci részvételét biztosítják, ezen belül is különösen azt, hogy [...] tükrözze a piaci körülményeket.** A kétirányú különbözeti szerződések különböző időtartamokra szólhatnak, és e szerződések között szerepelhetnek többek között olyan, betáplálás alapú különbözeti szerződések, amelyek padlóárat vagy egy vagy több kötési árat tartalmaznak, illetve referenciaérték-alapú (yardstick) különbözeti szerződések. A kétirányú különbözeti szerződések használatára vonatkozó kötelezettség nem alkalmazandó a villamosenergia-termeléshez közvetlenül nem kapcsolódó – például a tárolásra irányuló – támogatási rendszerekre, valamint az olyan támogatási rendszerekre, amelyek nem alkalmaznak közvetlen ártámogatást, így például egyebek mellett az előzetesen nyújtott vissza nem térítendő támogatások, adóintézkedések vagy zöld tanúsítványok formájában megvalósuló beruházási támogatásokra.

- (32) Amennyiben azonban a közvetlen ártámogatási rendszerek kétirányú különbözeti szerződések formájában történő létrehozására vonatkozó korlátozás leszűkíti azon közvetlen ártámogatási rendszerek típusait, amelyeket a tagállamok a megújuló energiaforrások tekintetében alkalmazni **tudnak**[...], azt az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, nem fosszilis tüzelőanyag-technológiákra kell korlátozni, amelyek működési költségei alacsonyak és stabilak, valamint azokra a technológiákra, amelyek jellemzően nem biztosítanak rugalmasságot a villamosenergia-rendszeren belül, kizárva ugyanakkor azokat a technológiákat, amelyek piaci bevezetése korai szakaszban tart. Erre azért van szükség, hogy a magas határköltségekkel járó termelési technológiák gazdasági életképessége ne kerüljön veszélybe, és fenn lehessen tartani azokat az ösztönzőket, amelyek biztosítják, hogy a villamosenergia-rendszeren belül rugalmasságot biztosító technológiák alternatív költségeik alapján jelenjenek meg a villamosenergia-piacon. Emellett a kétirányú különbözeti szerződések formájában működő közvetlen ártámogatási rendszerek létrehozására vonatkozó korlátozás nem alkalmazandó azokra a kialakulóban lévő technológiákra, amelyek esetében más típusú közvetlen ártámogatási rendszerekkel hatékonyabb módon ösztönözhető az említett technológiák elterjedése. A korlátozás nem érinti az [...] (EU) 2018/2001 **irányelv** [...] szerinti, a kis létesítményekre és demonstrációs projektekre vonatkozó esetleges mentességet, és az említett irányelvvel [...] összhangban figyelembe veszi a megújulóenergia-közösségek sajátosságait.
- (33) Tekintettel arra, hogy a termelők **számára** [...] biztonságos szabályozási környezetet kell kialakítani, a tagállamok azon kötelezettségét, hogy kétirányú különbözeti szerződések formájában közvetlen ártámogatási rendszereket alkalmazzanak a villamosenergia-termelésre, csak a fenti preambulumbekzdésben meghatározott energiaforrásokból történő villamosenergia-termelésre irányuló új beruházásokra kell alkalmazni.

- (34) A piaci bevételek felső korlátjának köszönhetően a kétirányú különbözeti szerződések formájában működő közvetlen ártámogatási rendszereknek további bevételi forrást kell biztosítaniuk a tagállamok számára magas energiaárak jellemezte időszakokban. A magas villamosenergia-árak fogyasztói energiaszámlákra gyakorolt hatásának további enyhítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kétirányú különbözeti szerződések formájában működő közvetlen ártámogatási rendszerek hatálya alá tartozó termelőktől beszedett bevételeket vagy az e bevételek pénzügyi értékével megegyező összeget a vég[...]/felhasználók valamennyi csoportja, többek között a háztartások, a kkv-k és az ipari felhasználók felé továbbítsák [...]. **A bevételek háztartások közötti szétosztása során a tagállamok számára lehetővé kell tenni különösen, hogy előnyben részesítsék a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználókat. Tekintettel arra, hogy a megújuló energiába, az energiahatékonyságba és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia elterjesztésébe történő beruházások szélesebb körű előnyökkel járnak a villamosenergia-felhasználók számára, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy a kétirányú különbözeti szerződésből származó bevételeket vagy az e bevételek pénzügyi értékével megegyező összeget a végső felhasználók villamosenergia-költségeinek csökkentésére irányuló beruházások finanszírozására használják fel, illetve e bevételeket vagy az e bevételek pénzügyi értékével megegyező összeget a közvetlen ártámogatási rendszerek költségeinek finanszírozására fordítsák. [...]** A belső piaci verseny és kereskedelem torzulásainak minimalizálása érdekében a vállalkozásnak minősülő végfelhasználóknak kiosztandó bevételekből [...] valamennyi vállalkozásnak juttatni [...] kell, mégpedig a fogyasztásuk arányában [...]. A túlkompenzáció elkerülése érdekében a [...] vállalkozásnak minősülő végfelhasználóknak juttatott bevételek [...] részaránya [...] nem haladhatja meg az összes ilyen vállalkozás villamosenergia-fogyasztásának együttes részarányát. Ez nem sérti az EUMSZ 107. és 108. cikkét. A bevételek újraelosztásának oly módon kell történnie, amely biztosítja, hogy a felhasználókat[...] bizonyos mértékig továbbra is érintse az árjelzés, hogy magas energiaárak esetén csökkentsék fogyasztásukat, vagy fogyasztásukat olyan időszakokra helyezték át, amikor az árak alacsonyabbak (amelyek jellemzően azok az időszakok, amikor a megújuló energiaforrások termelésének részaránya magasabb). A rugalmasság ösztönzőinek megőrzése érdekében a tagállamok számára lehetővé kell tenni különösen a völgyidőszaki fogyasztás figyelembevételét. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a bevételeknek a villamosenergia-végfelhasználók közötti újraelosztása ne befolyásolja az egyenlő versenyfeltételeket és a különböző ellátók közötti versenyt. Ezeket az elveket nem szabad kötelezővé tenni a közvetlen ártámogatási rendszerek keretébe tartozó olyan szerződésekből származó bevételek vonatkozásában, amelyeket a kétirányú különbözeti szerződések használatára vonatkozó kötelezettség alkalmazásának kezdőnapját

megelőzően kötöttek. A tagállamok kioszthatják a kétirányú különbözeti szerződésekből származó bevételeket anélkül, hogy ez a kiosztás az (EU) 2019/944 irányelv 5. cikke szerinti kiskereskedelmi árszabályozásnak minősülne.

- (35) A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá, hogy a közvetlen ártámogatási rendszerek – formájuktól függetlenül – ne ássák alá a villamosenergia-piacok hatékony működését, versenyképességét és likviditását, továbbra is arra ösztönözve egyrészt a termelőket, hogy reagáljanak a piaci jelzésekre, és többek között leállítsák a termelést, amikor a villamosenergia-árak nem érik el a működési költségeiket, másrészt a végfelhasználókat, hogy magas villamosenergia-árak esetén csökkentsék a fogyasztást. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a támogatási rendszerek ne akadályozzák kereskedelmi szerződések, például energiavásárlási megállapodások létrejöttét.
- (36) Így a kétirányú különbözeti szerződések és az energiavásárlási megállapodások kiegészítő szerepet töltenek be az energetikai átmenet előmozdításában, valamint a megújuló energiaforrások és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia nyújtotta előnyök fogyasztók számára történő eljuttatásában. Az e[...] [...] rendeletben meghatározott követelményekre is figyelemmel a tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy milyen eszközöket használnak dekarbonizációs célkitűzéseik eléréséhez. Az energiavásárlási megállapodásokon keresztül a magánbefektetők hozzájárulnak a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia használatának további előmozdításához, miközben hosszú távon alacsony és stabil villamosenergia-árak biztosíthatók. Hasonlóképpen, kétirányú különbözeti szerződések révén ugyanezt a célt a fogyasztók nevében eljáró közjogi jogalanyok is elérhetik. Mindkét eszközre szükség van az Unió dekarbonizációs céljainak megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energia használatával történő eléréséhez, és ezzel egyidejűleg az alacsony költségű villamosenergia-termelés fogyasztókat érintő előnyeinek előmozdításához.

- (37) A megújuló energiaforrások gyorsabb elterjedéséhez elengedhetetlen a rugalmassági megoldások fokozott rendelkezésre állása a megújuló energiaforrások hálózatba való integrálásának biztosítása érdekében, valamint annak lehetővé tételéhez, hogy a villamosenergia-rendszer és a hálózat alkalmazkodni tudjon a villamosenergia-termelés és -fogyasztás különböző időszakok közötti változékonyságához. **A nem fosszilis alapú rugalmasság elősegítése érdekében a szabályozó hatóságoknak, illetve a valamely tagállam által kijelölt más hatóságoknak vagy jogalanyoknak [...]**az átvitelirendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetők hozzájárulása alapján rendszeresen fel kell mérniük, hogy a villamosenergia-rendszeren belül milyen rugalmassági tényezők szükségesek, **és ezen[...]** értékelésnek **ki kell egészítenie az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelettel²¹ összhangban lévő, a nemzeti energiarendszer rugalmasságával kapcsolatos jelentéstételt.** A villamosenergia-rendszer rugalmassági igényeinek felmérése során figyelembe kell venni a rugalmassági forrásokat – [...]például a rugalmas villamosenergia-termelést, a rendszerösszekötőket, a keresletoldali válasz[...]/t, az energiatárolást vagy a megújuló tüzelőanyagok előállítását – célzó valamennyi meglévő és tervezett beruházást (beleértve a hálózathoz[...] még nem csatlakoztatott meglévő eszközöket is), tekintettel az energiarendszer dekarbonizációjának szükségességére. Ennek alapján a tagállamoknak meg kell határozniuk a nem fosszilis alapú rugalmassági megoldásokra – például a keresletoldali válaszra[...] és az **energiatárolásra** – vonatkozó nemzeti célkitűzést, amelyet az integrált nemzeti energia- és klímaterveikben is figyelembe kell venniük.

²¹ **Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).**

(38) A nem fosszilis alapú rugalmasságra – például a keresletoldali válasz[...]/ra és az **energiatárolási** beruházási igényekre – vonatkozó **indikatív** nemzeti célkitűzés elérése érdekében, és **amennyiben a rugalmassági igények nem teljesülnek a piaci akadályok felszámolásával és a meglévő beruházások révén, a tagállamok nem fosszilis alapú rugalmassági támogatási rendszereket alkalmazhatnak, amelyek a nem fosszilis alapú rugalmasság tekintetében rendelkezésre álló kapacitásra vonatkozó kifizetésekből állnak.[...]**

(39) [...]²²

(40) [...]

²² [...]

(40a) Mivel a kapacitásmechanizmusok koordinálásának hiánya jelentős hatást gyakorolhat a belső villamosenergia-piacra, a tiszta energiáról szóló csomag átfogó keretet vezetett be a kapacitásmechanizmusok szükségességének jobb felmérése és kialakításának javítása érdekében. Annak ellenére, hogy korlátozni kell a verseny és a belső piac torzulásait, a megfelelő szabályozási kerettel együtt a kapacitásmechanizmusok fontos szerepet játszhatnak az erőforrások megfelelőségének biztosításában, különösen a szén-dioxid-mentes rendszerre való átállás során. Ezért, bár a kapacitásmechanizmusokat a továbbiakban nem lehet végső esetben alkalmazható intézkedésnek tekinteni, a változó szabályozási keret és piaci körülmények fényében rendszeresen értékelni kell azok szükségességét és kialakítását. A kapacitásmechanizmusok elfogadására vonatkozó eljárás azonban összetettnek bizonyult. A kapacitásmechanizmus kérelmezési folyamatának [...] észszerűsítésével és egyszerűsítésével kapcsolatos esetleges lehetőségek kezelése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok időben kezelni tudják a megfelelőséggel kapcsolatos aggályokat, biztosítva egyúttal a belső piacot érő károk megelőzéséhez szükséges ellenőrzéseket, a Bizottságnak sürgősen [...] átfogó jelentést kell benyújtania, amelyben értékeli ezeket a lehetőségeket. Ezzel összefüggésben a Bizottságnak fel kell kérnie az Ügynökséget, hogy adott esetben az alkalmazandó eljárással összhangban módosítsa az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertant. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően, [...] a Bizottságnak legkésőbb 3 hónappal e rendelet hatálybalépését követően [...] adott esetben a kapacitásmechanizmusok értékelési folyamatának észszerűsítését és egyszerűsítését célzó javaslatokat kell előterjesztenie..

- (41) Az új termelő- és keresleti létesítmények, különösen a megújulóenergia-erőművek hálózathoz való csatlakoztatásának folyamata gyakran szenved késedelmet. E késedelmek egyik oka a beruházó által választott helyszínen rendelkezésre álló hálózati kapacitás hiánya, ami a hálózat bővítését vagy megerősítését igényli annak érdekében, hogy a létesítményeket biztonságosan lehessen a rendszerhez csatlakoztatni. Egy arra vonatkozó új követelmény bevezetése, hogy – mind átviteli, mind elosztási szinten – a villamosenergia-rendszerüzemeltetők tegyék közzé és frissítsék a működési területükön rendelkezésre álló hálózati kapacitásra vonatkozó információkat, megkönnyítené a beruházók számára, hogy a hálózaton belüli hálózati kapacitás rendelkezésre állására vonatkozó információk alapján hozzanak döntéseket, és ez hozzájárulna a megújuló energia elterjedésének szükséges felgyorsításához.
- (42) Továbbá a hálózathoz való csatlakozás iránti kérelmekkel kapcsolatos hosszú válaszadási idő kezelése érdekében az átvitelirendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetőknek egyértelmű és átlátható tájékoztatást kell nyújtaniuk a rendszerhasználók számára a csatlakozási kérelmek feldolgozásának állapotáról és kezeléséről. Az átvitelirendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetőknek az ilyen tájékoztatást a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül [...] kell nyújtaniuk.
- (43) Az energiaválság alatt a fogyasztóknak rendkívül ingadozó nagykereskedelmi energiaárakkal kellett szembesülniük, és csak korlátozott lehetőségük volt az energiapiacra való megjelenésre. Ennek következtében sok háztartásnak nehézségekbe ütközött a számlabefizetés. Ez leginkább a kiszolgáltatott fogyasztókat és az energiaszegény háztartásokat érinti²³, de a közepes jövedelmű háztartások is szembesülnek ezekkel a kihívásokkal. Ezért fontos aktualizálni a fogyasztói jogokat és a fogyasztók védelmére, lehetővé téve a fogyasztók számára, hogy részesüljenek az energetikai átmenet előnyeiből, villamosenergia-számláikat függetleníteni tudják az energiapiacokon tapasztalható rövid távú ármozgásoktól, valamint hogy a kockázat a szolgáltatók és a fogyasztók között egyforma mértékben oszoljon meg.

²³ Egyes csoportokat – például a nőket, a fogyatékkal élő személyeket, az időseket, a gyermekeket, valamint a faji vagy etnikai kisebbséghez tartozó személyeket – nagyobb mértékben veszélyezteti az energiaszegénység kockázata, vagy jobban ki vannak téve az energiaszegénység káros hatásainak.

- (44) A fogyasztók szempontjából fontos, hogy a rendelkezésükre álló ajánlatok széles köréből igényeik szerint választhassák ki a megfelelő szerződést. A szolgáltatók azonban csökkentették ajánlataik számát, egyre ritkábbak a rögzített áras szerződések, és az ajánlatok választéka is szegényebb lett. A fogyasztók számára mindig lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megfizethető, rögzített áras és határozott idejű szerződést válasszanak, a szolgáltatók pedig a szerződés lejárta előtt nem módosíthatják egyoldalúan a feltételeket. **Ez nem változtat azon a tényen, hogy a dinamikus árazású szerződések továbbra is elengedhetetlenek, és hogy [...] a megújuló energiaforrások növekvő térnyerése segítheti a fogyasztókat energiaszámláik csökkentésében. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a kizárólag dinamikus árazású szerződéseket kínáló szolgáltatókat [...]mentesítsék a rögzített áras és a határozott idejű szerződések felajánlásának kötelezettsége alól, feltéve, hogy ez nem gyakorol negatív hatást a versenyre, és fennmarad a rögzített áras és a határozott idejű szerződések kellő választéka.**
- (45) Ha az ellátók nem biztosítják, hogy villamosenergia-portfóliójuk megfelelő fedezettel rendelkezzen a nagykereskedelmi villamosenergia-árak változásaival szemben, az pénzügyi kockázatot jelenthet számukra, és csőd esetén a költségek a fogyasztókra és más rendszerhasználókra hárulhatnak át. Ezért biztosítani kell, hogy az ellátók megfelelő fedezettel rendelkezzenek rögzített áras szerződések nyújtása esetén is. A megfelelő fedezeti stratégia kialakításakor figyelembe kell venni az ellátók hozzáférését saját termelésükhöz és kapitalizációjukhoz, valamint a nagykereskedelmi piaci árak változásainak való kitettségét. **A megfelelő fedezeti stratégiák megléte olyan általános szabályokkal biztosítható, amelyeket az egyes ellátók pozícióinak vagy stratégiáinak konkrét felülvizsgálata nélkül felügyelnek. Az ellátókra vonatkozó stressztesztek és jelentéstételi követelmények eszközként szolgálhatnak az ellátók fedezeti stratégiáinak értékeléséhez.**

- (46) A fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy megválaszthassák azt az ellátót, amelyik az igényeiknek leginkább megfelelő árat és szolgáltatást kínálja számukra. A mérési és egyedi mérési technológia, valamint az információs és kommunikációs technológia fejlődése ma már műszakilag lehetővé teszi, hogy egyetlen telephelyen több szolgáltató is működjön. A fogyasztóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy – ha úgy kívánják – éljenek e lehetőségekkel, és külön ellátót válasszanak, különösen az árammal működő készülékek, például hőszivattyúk vagy elektromos járművek esetében, amelyek különösen nagy fogyasztásúak, vagy amelyek az árjelzéseknek megfelelően képesek automatikusan átütemezni villamosenergia-fogyasztásukat. **E célból lehetővé kell tenni a felhasználók számára, hogy a telephelyükhöz tartozó egyetlen csatlakozási pont több fogyasztásmérő és számlázási pontot is lefedjen, lehetővé téve a különböző készülékek külön-külön történő mérését és ellátását. A fogyasztásmérő pontokat egyértelműen meg kell különböztetni egymástól. Az ehhez kapcsolódó költségek megosztásának szabályait nemzeti szinten kell megállapítani. Egyes okos mérési rendszerek közvetlenül akár több mérési pontot is magukban foglalhatnak, ezért a fogyasztók egyidejűleg több villamosenergia-ellátási szerződéssel is rendelkezhetnek. Az ellátók csak az általuk ellátott mérési és számlázási pontok tekintetében kötelezhetők kiegyenlítési feladat ellátására.** Ezenkívül [...] a rugalmas, szabályozható terhelésű készülékekhez csatlakoztatott vagy azokba ágyazott, [...] [...]célt **fogyasztásmérési megoldások [...] megkönnyítése révén [...] a végfelhasználók ösztönzőkön** alapuló egyéb keresletoldali válaszrendszerekben is részt vehetnek, amelyek rugalmassági szolgáltatásokat nyújtanak a villamosenergia-piacon, valamint az átvitelrendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetők számára. Összességében az említett intézkedések várhatóan hozzájárulnak a keresletoldali válaszok szélesebb körű alkalmazásához és a tudatos fogyasztói magatartás kialakításához, lehetővé téve a felhasználók számára, hogy nagyobb ellenőrzést gyakoroljanak saját energiafogyasztásuk és számláik felett, miközben további rugalmasságot biztosítanak a villamosenergia-rendszer számára a keresleti és kínálati ingadozások kezelése érdekében.

- (47) Az egyre összetettebbé váló energia-ellátási ajánlatok és a különböző marketinggyakorlatok miatt a fogyasztók gyakran nincsenek teljes mértékben tisztában azzal, hogy mit írnak alá. Különösen nem egyértelmű az ár megállapításának módja, a szerződés megújításának feltételei, a szerződés felmondásának következményei, illetve a feltételek ellátó általi megváltoztatásának okai. Ezért az energia-ellátási ajánlatokra vonatkozó legfontosabb információkat az ellátóknak vagy az aggregálásban részt vevő piaci szereplőknek a szerződés aláírása előtt, tömör és könnyen érthető módon kell a fogyasztók rendelkezésére bocsátaniuk.
- (48) A fogyasztók folyamatos ellátásának biztosítása érdekében – [...] **különösen** ellátók nemteljesítése esetén – a tagállamoknak [...] **végső menedékes ellátói rendszert** kell bevezetniük. **Lehetővé kell tenni, hogy [...] a végső menedékes ellátót ki lehessen jelölni akár az ellátó nemteljesítésének időpontjában, akár azt megelőzően. Az ilyen végső menedékes ellátó [...] [..] egyetemes szolgáltatónak tekinthető. A [...] végső menedékes ellátó lehet egy vertikálisan integrált vállalkozás elosztási [...] feladatokat is ellátó értékesítési részlege, amennyiben megfelel az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv [...] ben²⁴ foglalt szétválasztási követelményeknek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tagállamok kötelesek lennének rögzített minimáláron biztosítani az ellátást. Amennyiben egy tagállam ezen irányelv hatálybalépése előtt tisztességes, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében végső menedékes ellátót jelölt ki, nem szükséges új eljárást lefolytatni a végső menedékes ellátó kijelölésére.**

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).

- (49) Az energiamegosztás erősíti az emelkedő és ingadozó nagykereskedelmi piaci árak fogyasztói energiaszámlákra gyakorolt hatásaival szembeni rezilienciát, elősegíti a tudatos fogyasztói magatartás szélesebb körben történő kialakítását olyanok számára is – mint például az energiaszegény háztartások és a kiszolgáltatott fogyasztók –, akiknek egyébként pénzügyi vagy térbeli korlátok miatt nincs lehetőségük arra, hogy aktív fogyasztóvá váljanak, emellett további magántőke-befektetések mozgósításával és a javadalmazási módok diverzifikálásával előmozdítja a megújuló energia használatának fokozott elterjedését. A megfelelő árjelzések és tárolólétesítmények integrálásával az energiamegosztás segíthet megteremteni azokat az alapokat, amelyek a kisfogyasztók rugalmassági potenciáljának legjobb kiaknázásához szükségesek.
- (50) A tároló- vagy termelőlétesítményt tulajdonló vagy bérlő aktív felhasználók számára biztosítani kell a jogot arra, hogy a többlettermelést megosszák, és lehetővé tegyék más fogyasztók számára, hogy aktív fogyasztókká váljanak, vagy hogy a közösen bérelt vagy tulajdonolt létesítményekben előállított vagy tárolt megújuló energiát közvetlenül vagy harmadik felet képviselő közvetítőn keresztül megosszák **akár vételár ellenében, akár térítésmentesen. A többlettermelés vételár ellenében történő megosztásáért járó kifizetések eszközölhetők mind közvetlenül az aktív felhasználók között, mind automatizáltan egy szereplők közötti kereskedési platformon keresztül.** Az energiamegosztási megállapodások vagy aktív felhasználók közötti magánszerződésen alapulnak, vagy jogi személyiséggel bíró szervezeten keresztül szerveződnek. Az (EU) 2018/2001 [...] irányelvben meghatározott megújulóenergia-közösségre vagy az (EU) 2019/944 irányelvben [...] meghatározott helyi energiaközösségre vonatkozó kritériumokat magában foglaló jogi személyiséggel bíró szervezet megoszthatja tagjaival a teljes mértékben tulajdonukban lévő létesítményekben előállított villamos energiát. Az energiamegosztás védelmi és tudatos fogyasztói magatartás kialakítására vonatkozó keretének különös figyelmet kell fordítania az energiaszegény háztartásokra és a kiszolgáltatott fogyasztókra.

- (51) Az energiamegosztás révén megvalósul a több, közösen eljáró aktív felhasználó által a hálózatba betáplált saját termelésű vagy tárolt villamos energia kollektív fogyasztása. A tagállamoknak megfelelő informatikai infrastruktúrát kell létrehozniuk, amely lehetővé teszi a **felhasználónak** egyrészt a **mért teljes** fogyasztására, másrészt a saját termelésű vagy tárolt megújuló energia – **teljes fogyasztásból levont** – fogyasztására vonatkozó, egy bizonyos fogyasztási időszakon belüli adminisztratív adatok összehasonlítását, mégpedig **a felhasználó ellátója által kiállított** energiaszámla energiakomponensének kiszámítása és **ezáltal a felhasználó számlájának csökkentése** céljából. Az e létesítmények által termelt energiát a felhasználók összesített terhelési profiljai között kell elosztani az aktív felhasználók által előre meghatározott vagy elfogadott statikus, változó vagy dinamikus számítási módszerek alapján. **Az energiamegosztásban részt vevő aktív felhasználók pénzügyi felelősséggel tartoznak az általuk okozott egyensúlyhiányokért. Ez nem sértheti az aktív felhasználók azon lehetőségét, hogy kiegyenlítési feladataikat más piaci szereplőkre ruházzák át. [...]**Az ebben az irányelvben meghatározott valamennyi fogyasztói jog és kötelezettség vonatkozik az energiamegosztási rendszerekben részt vevő végfelhasználókra. A legfeljebb 10,8 kW beépített kapacitással rendelkező különálló háztartások és a legfeljebb 50 kW kapacitással rendelkező többlakásos épületek azonban nem kötelezhetők arra, hogy eleget tegyenek az **ellátói kötelezettségeknek**.
- (52) A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat megfelelően védeni kell az áramkimaradásokkal szemben, és nem szabad őket olyan helyzetbe hozni, amely a hálózatról való lecsatlakozásra kényszeríti őket. Továbbra is alapvető fontosságú a szolgáltatók és az érintett nemzeti hatóságok szerepe abban, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók által energiafogyasztásuk és költségeik kezelése érdekében igénybe vehető, rövid és hosszú távon egyaránt megfelelő intézkedéseket határozzanak meg, többek között a szociális biztonsági rendszerekkel való szoros együttműködésben.

- (53) A villamosenergia-ellátás árképzésébe való állami beavatkozás főszabály szerint piactorzító intézkedésnek minősül. Ilyen beavatkozás ezért csak közszolgáltatási kötelezettségként, meghatározott feltételek mellett hajtható végre. Ezen irányelv értelmében szabályozott árak alkalmazhatók az energiaszegénységben élő és a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások esetében, beleértve a költség alatti árakat is, valamint – átmeneti intézkedésként – a háztartások és a mikrovállalkozások esetében, **függetlenül attól, hogy villamosenergiaár-válság áll-e fenn**. Válság idején, amikor a villamos energia nagy- és kiskereskedelmi árai jelentősen emelkednek, és ez negatív hatással van a gazdaság egészére, a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy ideiglenesen kiterjesszék a szabályozott árak alkalmazását a kkv-kra is. Mind a háztartások, mind a kkv-k esetében átmenetileg lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy a költség alatti szabályozott árakat határozzanak meg, feltéve, hogy ez nem okoz torzulást az ellátók között, és az ellátók **villamosenergiaár-válság esetén** kompenzációt kapnak a költség alatti ellátás költségeiért. Ügyelni kell azonban arra, hogy ez az árszabályozás célzott legyen, és ne ösztönözzön a fogyasztás növelésére. Ezért az [...] árszabályozás **ideiglenes kiterjesztését** háztartások esetében a háztartások átlagos fogyasztásának 80 %-ára, kkv-k esetében pedig az előző évi fogyasztás 70 %-ára kell korlátozni. [...] **A Tanács – a Bizottság javaslata alapján – végrehajtási határozat útján meghatározza, hogy mikor áll fenn regionális vagy uniós szintű [...] villamosenergiaár-válság. Annak értékelését, hogy fennáll-e ilyen árválság, a szokásos piaci működés idején érvényes árakkal való összehasonlítás alapján kell elvégezni, tehát ki kell zárni a korábbi válságok hatását. A határozatban kell meghatározni a fent említett helyzet érvényességi idejét is, amely időtartam alatt a szabályozott árak ideiglenesen meghosszabbíthatók, legfeljebb egy évre. Amennyiben továbbra is teljesülnek azok a feltételek, amelyek alapján megállapítható, hogy regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság áll fenn, a Tanács számára lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság javaslata alapján meghosszabbítsa a végrehajtási határozat érvényességi idejét. A Tanács végrehajtási hatáskörökkel való felruházása megfelelően figyelembe veszi a villamosenergia-ellátás árképzésébe való szélesebb körű állami beavatkozás aktiválására vonatkozó döntés politikai jellegét, ami a különböző szakpolitikai megfontolások gondos**

kiegyensúlyozását teszi szükségessé, valamint figyelembe veszi, hogy egy ilyen döntés milyen horizontális következményekkel jár a tagállamokra nézve.

- (53a) Amennyiben az e [...] rendeletben előírányzott intézkedések bármelyike állami támogatásnak minősül, az ilyen intézkedésekre vonatkozó rendelkezések nem sértik az EUMSZ 107. és 108. cikkének alkalmazását. A Bizottság hatáskörébe tartozik annak értékelése, hogy az állami támogatás összeegyeztethető-e a belső piaccal.
- (53b) Mivel Észtország, Lettország és Litvánia hálózatai még nincsenek szinkronizálva az európai villamosenergia-rendszerrel, ezek az országok nagyon sajátos kihívásokkal néznek szembe a kiegyenlítő piacok szervezése és a kiegészítő szolgáltatások piaci alapú beszerzése során. Jóllehet a hálózatok szinkronizálása jól halad, a stabil szinkronizált rendszer-üzemeltetés egyik kritikus előfeltétele, hogy elegendő kiegyenlítő szabályozási kapacitási tartalék álljon rendelkezésre a frekvenciaszabályozáshoz. A balti országok azonban – mivel frekvenciagazdálkodásuk az orosz szinkronterülettől függ – még nem voltak abban a helyzetben, hogy saját működő kiegyenlítő piacot alakítsanak ki. Az Ukrajna elleni orosz agressziós háború jelentősen növelte a saját kiegyenlítő piacok hiányából eredő ellátásbiztonsági kockázatot.

Ezért az (EU) 2019/943 rendelet 6. cikkének[...] (9), (10) és (11) bekezdésében, valamint az (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet 41. cikkének [...](2) bekezdésében foglalt követelmények, amelyeket a meglévő kiegyenlítő szabályozási piacokra történő alkalmazásra állapítottak meg, még nem tükrözik az észtországi, lettországi és litvániai helyzetet, különösen mivel a kiegyenlítő szabályozási piac fejlődéséhez időre és a kiegyenlítő szabályozási kapacitásba történő új beruházásokra van szükség. Észtországnak, Lettországnak és Litvániának ezért az említett követelményektől függetlenül jogosultnak kell lennie arra, hogy egy átmeneti időszakra hosszabb távú szerződéseket kössön kiegyenlítő szabályozási kapacitás beszerzésére.

- (53b) Észtországot, Lettországot és Litvániát mentesíteni kell az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének [...] (4) bekezdésében és 54. [...] cikkének (2) bekezdésében foglalt bizonyos rendelkezésekben meghatározott követelmények alól is, amennyiben ez a rendszerbiztonság átmeneti időszak alatti biztosításához szükséges.
- (53c) Az Észtországra, Lettországra és Litvániára vonatkozó átmeneti időszakokat a hálózatok szinkronizálását követően a lehető leghamarabb meg kell szüntetni, a rövid távú kiegyenlítő tartalékokat és egyéb nélkülözhetetlen kiegészítő szolgáltatásokat kínáló megfelelő piaci eszközök kifejlesztésére kell felhasználni, és az e folyamathoz szükséges időre kell korlátozni.
- (53d) A balti államok hálózatainak a kontinentális Európa szinkronterülettel való szinkronizálása a tervek szerint egyetlen, Lengyelországot és Litvániát összekötő dupla áramkörű vezetékkel történik majd. A hálózatok szinkronizálását követően e vezeték kapacitását nagyrészt üzembiztonsági tartaléksávként kell fenntartani a balti-tengeri rendszerbeli váratlan feszültség-kimaradás és az abból eredő nem szándékos eltérések esetére. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek továbbra is olyan maximális kapacitást kell kínálniuk a határokon átnyúló kereskedelem céljára, amely megfelel az üzembiztonsági határértékeknek, és figyelembe kell venniük a lengyel és litván rendszerek esetleges váratlan eseményeit, beleértve a nagyfeszültségű egyenáramú vezetékek kikapcsolásából vagy a balti államoknak a kontinentális Európa szinkronterületről való lekapcsolásából eredő kockázatokat is. Ezen rendszerösszekötő sajátos helyzetét figyelembe kell venni az (EU) 2019/943 rendelet 16. cikkének (8) bekezdése szerinti teljes kapacitás és kiesések kiszámításakor.
- (53e) Tekintettel arra, hogy a ciprusi átviteli rendszer nem kapcsolódik egyetlen tagállamhoz sem, Ciprus nagyon sajátos kihívásokkal néz szembe a kiegyenlítő piacok szervezése és a kisegítő szolgáltatások piaci alapú beszerzése során. Ciprust mentesíteni kell az (EU) 2019/944 i irányelv 40. cikkének (4) bekezdésében és 54. cikkének (2) bekezdésében foglalt bizonyos rendelkezésekben meghatározott követelmények alól, amennyiben ez a rendszerbiztonság átmeneti időszak alatti biztosításához szükséges, nevezetesen addig, amíg a ciprusi átviteli rendszer rendszerösszekötőkön keresztül nem kapcsolódik más tagállamokhoz.**

(53f) A környezetvédelmi célkitűzések megvalósításának támogatása érdekében az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet 22. cikkének (4) bekezdése követelményeket állapít meg a kapacitásmechanizmusok szén-dioxid-kibocsátási határértékeire vonatkozóan. Mindazonáltal a szén-dioxid-mentes rendszerre való átállásuk során és az energiaválságot követő időszakban azok a tagállamok, amelyek az e rendelet hatálybalépése előtt jóváhagyott kapacitásmechanizmusokat alkalmaznak, kivételes esetben korlátozott időtartamra eltérhetnek az említett szén-dioxid-kibocsátási határértéktől. Az ilyen eltérést azonban arra a meglévő termelési kapacitásra kell korlátozni, amely 2019. július 4. előtt, azaz a tiszta energiáról szóló csomag hatálybalépése előtt kezdte meg a kereskedelmi célú termelést. A tagállamoknak oly módon kialakított elsődleges beszerzési eljárást kell lebonyolítaniuk, hogy maximalizálják a szén-dioxid-kibocsátási határértékeknek megfelelő kapacitásban való részvételt, többek között úgy, hogy a kapacitásárakat hagyják elég magasra emelkedni ahhoz, hogy az ösztönözze az ilyen kapacitásokba történő beruházásokat. Amennyiben az említett eljárás nem hozza létre a megfelelőséggel kapcsolatban azonosított aggály kezeléséhez szükséges kapacitást, a tagállamok számára lehetővé kell tenni egy olyan további beszerzési eljárás megszervezését, amely – a szén-dioxid-kibocsátási határértékekre vonatkozó követelmények kivételével – teljesíti az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. fejezetében foglalt valamennyi követelményt. A szén-dioxid-kibocsátási határértékeknek meg nem felelő termelési kapacitás nem szerezhető be egy évnél hosszabb időtartamra.

- (54) Az e[.../ rendeletben előirányzott intézkedések nem sértik továbbá a 2014/65/EU **európai parlamenti és tanácsi irányelv**²⁵, az (EU) 2016/1011 **európai parlamenti és tanácsi rendelet**²⁶ és a 648/2012/EU **európai parlamenti és tanácsi rendelet**²⁷ alkalmazását.
- (55) Az (EU) 2019/942 európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁸, az (EU) 2019/943[.../ rendeletet, az (EU) 2019/944 irányelvet [.../és az (EU) 2018/2001 [.../irányelvet ennek megfelelően módosítani kell.
- (56) Mivel e rendelet céljait, **nevezetesen az integrált villamosenergia-piac szerkezetének a – különösen az indokolatlanul magas villamosenergia-árak megelőzését célzó – javítását**, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1011 rendelete (2016. június 8.) a pénzügyi eszközökben és pénzügyi ügyletekben referenciamutatóként vagy a befektetési alapok teljesítményének méréséhez felhasznált indexekről, valamint a 2008/48/EK és a 2014/17/EU irányelv, továbbá az 596/2014/EU rendelet módosításáról (HL L 171., 2016.6.29., 1. o.).

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (HL L 158., 2019.6.14., 22. o.).

ELFOGADTA[.../ EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2019/943 rendelet módosításai[.../

Az (EU) 2019/943 rendelet a következőképpen módosul:

1. Az 1. cikk a következőképpen módosul:

a) a b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) olyan alapelveket állapítson meg a jól működő, integrált villamosenergia-piacok számára, amelyek lehetővé teszik az erőforrások valamennyi szolgáltatója és a villamos energia valamennyi felhasználója számára a megkülönböztetésmentes piaci hozzáférést, lehetővé teszik a határidős villamosenergia-piacok fejlődését, hogy a szolgáltatók és a fogyasztók fedezni tudják a villamosenergia-árak jövőbeli volatilitásának kockázatát vagy megvédjék magukat azzal szemben, bővítik a fogyasztók döntési mozgásterét, biztosítják a versenyképességet a globális piacon, fokozzák a rugalmasságot a keresletoldali válasz, az energiatárolás és más nem fosszilis alapú rugalmassági megoldások révén, biztosítják az energiahatékonyságot, megkönnyítik a térben megoszló kereslet és kínálat közösségekbe tömörült piaci jelenlétét, és megteremtik a megújuló erőforrásokból előállított villamos energia piaci és ágazati integrációjának és piaci alapú árképzésének feltételeit;”

b) a szöveg a következő ponttal egészül ki:

„e) támogassa a megújulóenergia-termelésre irányuló hosszú távú beruházásokat, valamint lehetővé tegye, hogy a fogyasztók energiaszámlái kevésbé függjenek a rövid távú villamosenergia-piaci árak, különösen a fosszilis tüzelőanyagok árainak ingadozásától[.../ közép- és hosszú távon.”

2. A 2. cikk az alábbi pontokkal egészül ki: „72. »csúcsóra«: az az óra, **amikor – az átvitelrendszer-üzemeltetők és adott esetben a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők előrejelzései alapján – a bruttó villamosenergia-fogyasztás vagy a másnapi nagykereskedelmi villamosenergia-ár várhatóan a legmagasabb lesz, [...]**, figyelembe véve az övezetközi forgalmat;

73. »csúcskiegyenlítés«: a piaci szereplők azon képessége, hogy az átvitelrendszer-üzemeltető [...] **kérésére [...]**a csúcsórákban csökkentsék a villamosenergia-fogyasztást;

74. »csúcskiegyenlítő termék«: olyan piaci alapú termék, amelyen keresztül a piaci szereplők csúcskiegyenlítést nyújthatnak az átvitelrendszer-üzemeltetők részére;

75. »virtuális központ«: egynél több ajánlattételi övezetet lefedő nem fizikai régió, amelyre vonatkozóan egy módszertan alkalmazásával[...] [...] **referencia**árat állapítanak meg;

76. »kétirányú különbözeti szerződés«: a villamosenergia-termelő létesítmény üzemeltetője és egy másik fél – általában egy közjogi jogalany – között létrejött olyan szerződés, amely egyaránt biztosítja a minimális díjazás védelmét és a túldíjazás korlátozását; [...]

77. »energiavásárlási megállapodás«: olyan szerződés, amelynek keretében egy természetes vagy jogi személy vállalja, hogy egy villamosenergia-termelőtől piaci alapon villamos energiát vásárol;

78. [...]

79. »célzott mérő[...]/berendezés«: eszközhez **csatlakoztatott [...]** vagy abba beágyazott berendezés, amely keresletoldali válasz- vagy rugalmassági szolgáltatásokat **nyújt [...]** a villamosenergia-piacon vagy az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők számára;

80. »rugalmasság«: a villamosenergia-rendszer azon képessége, hogy alkalmazkodjon a termelési és fogyasztási minták változékonyságához és a hálózat rendelkezésre állásához a vonatkozó piaci időkereteken belül.”

2a. A 2. cikkben az alábbi pont a következőképpen módosul:

„22. »kapacitásmechanizmus«: olyan intézkedés, amely az erőforrások megfelelősége szükséges szintjének elérése érdekében erőforrások rendelkezésre állásáért cserébe pénzügyi ellentételezést biztosít, kivéve a kiegészítő szolgáltatásokkal vagy a szűk keresztmetszetek kezelésével kapcsolatos intézkedéseket;”

3. A 7. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Az átvitelirendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők vagy az általuk kijelölt jogalanyok együtt gondoskodnak – az (EU) 2015/1222 rendelettel összhangban – az integrált másnapi és napon belüli piacok megszervezéséről. Az átvitelirendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők uniós vagy ha célszerűbb, regionális szinten együttműködnek egymással annak érdekében, hogy maximalizálják az Unión belüli másnapi és napon belüli villamosenergia-kereskedés hatékonyságát és eredményességét. Az együttműködési kötelezettség nem sérti az uniós versenyjog alkalmazását. A villamosenergia-kereskedéssel kapcsolatos funkcióikban az átvitelirendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők, [...] **vagy az általuk kijelölt jogalanyok** felett az (EU) 2019/944 irányelv 59. cikkének megfelelően a szabályozó hatóságok és az (EU) 2019/942 rendelet 4. és 8. cikkének megfelelően az ACER szabályozói felügyeletet gyakorol.”

b) a (2) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) minden piaci szereplő tekintetében maximalizálniuk kell az övezetközi és övezeten belüli kereskedésben való, a valós időhöz a lehető legközelebbi, minden ajánlattételi övezetre kiterjedő, megkülönböztetésmentes módon történő részvétel lehetőségét;”

ii. a bekezdés a következő ca) ponttal egészül ki:

„ca) oly módon kell szerveződniük, amely biztosítja – mind az övezetközi, mind az övezeten belüli kereskedés tekintetében – a likviditás megosztását az összes kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető között, **állandó jelleggel az említett üzemeltetők között, az övezetközi napon belüli kapuzárási időpont után is. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek – addig a legkésőbbi időpontig, amikor egy adott ajánlattételi övezetben a másnapi vagy napon belüli kereskedés engedélyezett – [...] be kell nyújtaniuk különösen a másnapi és napon belüli termékekre vonatkozó, az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláshoz tartozó valamennyi[...] megbízást. A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők nem szervezhetik a másnapi és napon belüli termékekkel folytatott kereskedést az egységes másnapi és napon belüli piac-összekapcsoláson kívül. Ezt a kötelezettséget alkalmazni kell a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkre és adott esetben azokra a vállalkozásokra, amelyek közvetlenül vagy közvetve irányítást vagy bármely jogot gyakorolnak egy kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető felett, valamint azokra a vállalkozásokra, amelyek közvetlenül vagy közvetve ellenőrzést gyakorolnak vagy valamely kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltető ellenőrzése alatt állnak.**” [...]

4. Az irányelv a következő cikkekkel [...]egészül ki:

„7a. cikk

Csúcskiegyenlítő termék

- (1) **Amennyiben az (EU) 2019/944 irányelv 66a. cikkének megfelelően regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válságot állapítanak meg, valamint az ugyanazon [...] irányelv 40. cikke (5) és [...] (6) bekezdésének [...] sérelme nélkül, a tagállamok felhatalmazhatják az átvitelrendszer-üzemeltetőket arra, hogy a csúcsórákban [...] jelentkező villamosenergia-igény csökkentése érdekében csúcskiegyenlítő termékeket [...] szerezzenek be. E beszerzést az (EU) 2019/944 irányelv 66a. cikkének (1[...]) bekezdése alapján elfogadott határozatban meghatározott időtartamra kell korlátozni.**
- (2) [...] **A**zok az átvitelrendszer-üzemeltetők, amelyek csúcskiegyenlítő terméket kívánnak beszerezni, javaslatot nyújtanak be az érintett tagállam szabályozó hatóságához, amelyben meghatározzák a csúcskiegyenlítő termék méretezését, valamint beszerzésének és **aktiválásának** feltételeit. Az átvitelrendszer-üzemeltetők javaslatának meg kell felelnie a következő követelményeknek:

- a) a csúcskiegyenlítő termék méretezése annak elemzésén alapul, hogy az ellátásbiztonság biztosítása érdekében szükség van-e kiegészítő szoltáltatásra, **továbbá hogy az milyen hatással van a piacra és milyen várható költségekkel és haszonnal jár.** [...]A méretezés során figyelembe kell venni a kereslet előrejelzését, a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiára vonatkozó előrejelzést,[...],a rendszerben a rugalmasság egyéb forrásaira vonatkozó előrejelzést **és a teherelosztás elkerülésének a nagykereskedelmi árra gyakorolt hatását.** A csúcskiegyenlítő termék méretezését korlátozni kell annak biztosítása érdekében, hogy [...] a termék **előrejelzett költségei ne haladják meg [...] a várható előnyeit [...];**
- b) a csúcskiegyenlítő termékek beszerzésének objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumokon kell alapulnia, és a keresletoldali válasza kell korlátozódnia;
- c) a csúcskiegyenlítő termék beszerzésének versenyeztetési ajánlattétel [...] keretében kell történnie, [...] **amely folyamatos is lehet,** az előre meghatározott műszaki és környezetvédelmi kritériumoknak való megfelelés legalacsonyabb költségén alapuló kiválasztással;
- d) a csúcskiegyenlítő termékre vonatkozó szerződéseket leghamarabb [...] **egy héttel** annak aktiválása előtt lehet megkötni[...];

- e) a csúcskiegyenlítő termék aktiválása nem csökkentheti az övezetközi kapacitást;
 - f) a csúcskiegyenlítő termék aktiválását [...] a másnapi piac **előtt vagy azon belül** kell elvégezni, **akár előre meghatározott villamosenergia-ár alapján is**/.../;
 - g) a csúcskiegyenlítő termék nem vonhat maga után **fosszilis tüzelőanyagokon alapuló**, a fogyasztásmérő pont mögött megkezdett villamosenergia-termelést.
- (3) A csúcskiegyenlítő termék aktiválásából eredő tényleges fogyasztáscsökkenést egy alapértékhez viszonyítva kell mérni, amely a csúcskiegyenlítő termék aktiválása nélküli várható villamosenergia-fogyasztást tükrözi. **Ha az átvitelrendszer-üzemeltető úgy dönt, hogy az (1) bekezdésnek megfelelően csúcskiegyenlítő terméket szerez be**,[...] akkor a piaci szereplőkkel konzultálva kidolgozza az alapérték kiszámításának módszertanát, és benyújtja azt a szabályozó hatóságnak.
- (4) A szabályozó hatóságok jóváhagyják a csúcskiegyenlítő termék beszerzését tervező átvitelrendszer-üzemeltetők által a (2) és a (3) bekezdéssel összhangban benyújtott javaslatot és az alapérték kiszámítására vonatkozó módszertant, vagy felkérlik az átvitelrendszer-üzemeltetőket a javaslat módosítására, amennyiben az nem felel meg az említett bekezdésekben meghatározott követelményeknek.

Célzott [...]mérőberendezés

- (1) [...] **A végfelhasználó beleegyezésével** az átvitelrendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetők [...]felhasználhatják a célzott [...] mérőberendezésekből származó adatokat a – többek között a tárolórendszerekből biztosított – keresletoldali válasz- és rugalmassági szolgáltatások nyomon követhetősége és kiegyenlítése céljából.
- [...]/(2) **Amennyiben a végfelhasználó nem rendelkezik okosmérővel, vagy ha a végfelhasználó [...] okosmérője nem szolgáltatja a keresletoldali válasz- és rugalmassági szolgáltatásoknak például független aggregátoron keresztüli nyújtásához szükséges adatokat, akkor az átvitelrendszer-és az elosztórendszer-üzemeltetőknek el kell fogadniuk a célzott mérőberendezésből származó adatokat, ha azok rendelkezésre állnak, mégpedig a – többek között a tárolórendszerekből biztosított – keresletoldali válasz- és rugalmassági szolgáltatások kiegyenlítése céljából, a rugalmassági szolgáltatások beszerzése során pedig nem alkalmazhatnak megkülönböztetést a végfelhasználóval szemben. E kötelezettséget a létrehozás napjától és a tagállamok által a (3) bekezdés alapján megállapított szabályoknak és követelményeknek való megfelelés függvényében [...] kell alkalmazni.**
- [...]/(3) A tagállamok követelményeket állapítanak meg a célzott[...] **mérőberendezésekből** származó adatok hitelesítési eljárására vonatkozóan a megfelelő adatok minőségének ellenőrzése és biztosítása érdekében.”

5. A 8. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők lehetővé teszik, hogy a piaci szereplők a valós időhöz a lehető legközelebb és legalább az övezetközi napon belüli kapuzárási időpontig kereskedhessenek. 2026./.../ január 1-jéig az övezetközi napon belüli kapuzárási időpont legfeljebb 30 perccel előzheti meg a valós időt. Egy adott tagállam szabályozó hatósága az érintett átvitelirendszer-üzemeltető kérésére 2029. január 1-jéig eltérést engedélyezhet az első albekezdésben foglalt követelménytől. Az erre irányuló kérelmet az érintett szabályozó hatósághoz kell benyújtani, és annak tartalmaznia kell a következőket:

a) hatásvizsgálat, amely az ellátás biztonságát érintő kockázat alapján, valamint a piaci szereplők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők visszajelzéseinek figyelembevételével igazolja az eltérés szükségességét, és

b) cselekvési terv az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontjának legkésőbb 2029. január 1-jéig 30 percre történő lerövidítésére.

A szabályozó hatóság az érintett átvitelirendszer-üzemeltető kérésére a második albekezdésben említett időszak lejártától számított legfeljebb három évvel további eltérést engedélyezhet az első albekezdésben foglalt követelménytől. Az átvitelirendszer-üzemeltető kérelmét legkésőbb 2028. január 1-jéig kell benyújtani a kérelmező átvitelirendszer-üzemeltető nemzeti szabályozó hatóságához, a villamosenergia-piaci ENTSO-hoz és az ACER-hez, és annak tartalmaznia kell a következőket:

- a) új hatásvizsgálat, amely az ellátás biztonságát fenyegető kockázatok alapján indokolja a további eltérés szükségességét, figyelembe véve a piaci szereplőktől és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőktől kapott visszajelzéseket,
- b) felülvizsgált cselekvési terv az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontjának 30 percre történő lerövidítésére, a hosszabbítás iránti kérelemben megjelölt időpontig, de legkésőbb az eltérésre kért időpontig.

Az ACER – az ilyen további eltérés iránti kérelem kézhezvételétől számított hat hónapon belül – véleményt ad ki a harmadik albekezdésben említett további eltérés határokon átnyúló hatásairól. Az érintett szabályozó hatóság a további eltérés iránti kérelem elbírálása előtt figyelembe veszi ezeket a véleményeket.”;

b) a (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) „A kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők a másnapi és a napon belüli piacokon folytatott kereskedés számára a keresletoldali válasz, az energiatárolás és a megújuló energiaforrásokból folytatott kis volumenű energiatermelés hatékony részvételének – ideértve a közvetlen felhasználói részvételt is – lehetővé tétele érdekében kellően kisméretű, 100 kW vagy annál kisebb minimális ajánlattételi mérettel rendelkező termékeket alakítanak ki.”

6. A 9. cikk helyébe a következő szöveg lép:

9. cikk

Határidős piacok

- (1) **[...] Az Unió határidős piaca szerkezetének olyan regionális virtuális központokon kell alapulnia, amelyek legalább az átvitelrendszer-üzemeltetők [...] által kiadott hosszú távú átviteli jogokra támaszkodni tudnak, lehetővé téve ezáltal az árkockázatokkal szembeni, az ajánlattételi övezeteken átívelő fedezést.**
- (2) **A Bizottság 24 hónappal [e rendelet hatálybalépését] követően – az idevágó hatásvizsgálat elvégzése után – végrehajtási jogi aktust fogad el az 59. cikkel összhangban, amelyben meghatározza az (1) bekezdésben említett szerkezetet. Ennek a végrehajtási jogi aktusnak mindenekelőtt:**
- a) **módszertant kell tartalmaznia a regionális virtuális központok [...]** – és az őket alkotó ajánlattételi övezetek – földrajzi hatályának meghatározására a referenciaárak és a virtuális központokat alkotó ajánlattételi övezetek árai közötti árkorreláció maximalizálása céljából;
 - b) **módszertant kell tartalmaznia a regionális virtuális központok [...] referenciaárainak** kiszámítására vonatkozóan, a referenciaárak és a **regionális** virtuális központot alkotó ajánlattételi övezetek árai közötti korrelációk maximalizálása céljából; e módszertannak [...] előre meghatározott objektív kritériumokon kell alapulnia;

- c) magában kell foglalnia [...] az ajánlattételi övezetek és [...] a **regionális** virtuális központok **viszonylatában fennálló** pénzügyi hosszú távú átviteli jogok következő értelmű fogalommaghatározását: [...] **olyan pénzügyi kötelezettségek, amelyek lehetővé teszik a piaci szereplők számára, hogy fedezzék a pozitív és a negatív árkülönbözeteknek való kitettségüket, többek között a mennyiségek és a futamidők tekintetében is;**
- d) maximalizálnia kell a határidős piac **regionális** virtuális központjaira vonatkozó fedezeti termékek, valamint az ajánlattételi övezetekről a **regionális** virtuális központokra átruházott hosszú távú átviteli jogok kereskedési lehetőségeit; **valamint [...]**
- e) **meg kell határozni, hogy a (3) bekezdésben említett egységes felosztási platformnak miként kell biztosítani a hosszú távú átviteli jogok felosztását és elősegítenie az azokkal való kereskedést.**

(3) Az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platformnak olyan szervezatként kell működnie, amely a hosszú távú átviteli jogok felosztását biztosítja és az azokkal való kereskedést segíti elő az átvitelrendszer-üzemeltetők nevében [...]. A platformnak az (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁹ II. mellékletében megjelölt jogi formában kell létrejönnie.

(2) [...]

(3) [...]

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1132 irányelve (2017. június 14.) a társasági jog egyes vonatkozásairól (HL L 169., 2017.6.30., 46. o.).

(4) [...] [...] [...] [...]

- (5) Amennyiben a szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a piaci szereplők számára nem áll rendelkezésre elegendő fedezeti lehetőség, és az érintett pénzügyi piacok illetékes hatóságaival folytatott konzultációt követően, amennyiben a határidős piacok **a 2014/65/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv**³⁰ 4. cikke (1) bekezdésének [...] **15. pontjában** meghatározott pénzügyi eszközöket érintenek, a szabályozó hatóság előírhatja az energiatőzsdék vagy az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy a határidős piac likviditásának javítása érdekében hajtsanak végre kiegészítő intézkedéseket, például árjegyzést.
- (6) Az uniós versenyjog és a 2014/65/EU irányelv, továbbá a 648/2012/EU **európai parlamenti és tanácsi rendelet**³¹ és a 600/2014/EU **európai parlamenti és tanácsi rendelet**³² tiszteletben tartása mellett a piacüzemeltetők [...] határidős fedezeti termékeket alakíthatnak ki, köztük hosszú távúakat is, annak érdekében, hogy a piaci szereplők – ezen belül a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények tulajdonosai – megfelelő lehetőségekkel rendelkezzenek az áringadozások miatti pénzügyi kockázatokkal szembeni fedezésre. A tagállamok nem írhatják elő, hogy ez a fedezeti tevékenység egy meghatározott tagállamon vagy ajánlattételi övezeten belüli kereskedelemre korlátozódjon.”

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/65/EU irányelve (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól, valamint a 2002/92/EK irányelv és a 2011/61/EU irányelv módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 349. o.).

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 600/2014/EU rendelete (2014. május 15.) a pénzügyi eszközök piacairól és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 173., 2014.6.12., 84. o.).

7. A 18. cikk a következőképpen módosul:

a) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A díjszámítási módszereknek tükrözniük kell az átvitelrendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők állandó költségeit, és figyelembe kell venniük a tőkekiadásokat és az operatív kiadásokat egyaránt annak érdekében, hogy mind rövid-, mind hosszú távon megfelelő ösztönzőket biztosítsanak az átvitelrendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők számára, beleértve az előzetes beruházásokat is, a hatékonyság – többek között az energiahatékonyság – növelése, a piaci integrációnak, **a megújuló energia integrációjának** és az ellátásbiztonságnak az előmozdítása, a rugalmassági szolgáltatások igénybevételének támogatása, a hatékony és **időszerű** beruházások – többek között a meglévő hálózat optimalizálására, valamint a **nem fosszilis alapú rugalmassági megoldások, köztük** a keresletoldali válasz és az **energiatárolás** és a kapcsolódó kutatási tevékenységek megkönnyítésére irányuló megoldások – támogatása, valamint a fogyasztók érdekeit szolgáló innováció elősegítése érdekében olyan területeken, mint a digitalizáció, a rugalmassági szolgáltatások és a hálózati összeköttetés”;

b) a (8) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(8) Az átviteli és elosztási díjak kiszámításának módszerei az elosztórendszer-üzemeltetőket a hálózatuk legköltséghatékonyabb üzemeltetésére és fejlesztésére kell, hogy ösztönözzék, többek között szolgáltatások beszerzése révén. Ezzel összefüggésben az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők arra való ösztönzése érdekében, hogy – többek között az energiahatékonyság, a rugalmassági szolgáltatások igénybevétele, továbbá az intelligens hálózatok és az okosmérés fejlesztése révén – növeljék hálózatuk hatékonyságát, a szabályozó hatóságok elismerik és az átviteli és elosztási díjakba beépítik a releváns költségeket, továbbá **adott esetben** teljesítménycélokat vezetnek be.”;

c) a (9) bekezdés f) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„f) a díjmegállapítás és a díjstruktúrák átláthatósága biztosításának módjai, az előzetes beruházásokat is beleértve;”

d) a (9) bekezdés a következő [...] ponttal egészül ki:

„i) a hálózatokba történő hatékony beruházások ösztönzése, a rugalmassági forrásokat és a rugalmas hálózati csatlakozási szerződéseket is beleértve.”

8. A 19. cikk (2) bekezdése a következőképpen módosul:

a) a b) pont helyébe a következő szöveg lép:

„b) az övezetközi kapacitások fenntartása vagy növelése, adott esetben a meglévő rendszerösszekötők használatának koordinált beavatkozó intézkedések révén történő optimalizálásán keresztül, vagy a rendszerösszekötők szűk keresztmetszetének csökkentése szempontjából releváns hálózati beruházásokból eredő költségek fedezése; vagy”;

b) a szöveg a következő [...] ponttal egészül ki:

„c) a **kettő vagy több [...] ajánlattételi övezethez közvetlenül kapcsolódó** tengeri ajánlattételi övezetben működő tengeri **megújuló villamosenergia-termelő** erőművek üzemeltetői számára fizetett ellentételezés, ha az összekapcsolt piacokhoz való hozzáférés oly módon csökkent, hogy **az azt eredményezi, hogy a tengeri megújuló villamosenergia-termelő erőmű üzemeltetője nem tudja a piacra exportálni villamosenergia-termelési képességét, és ez – adott esetben – ennek megfelelő árcsökkenéshez vezet a tengeri ajánlattételi övezetben a kapacitáscsökkentés nélküli állapothoz képest. Az ellentételezés abban az esetben alkalmazandó, ha egy vagy több átvitelrendszer-üzemeltető nem bocsátotta rendelkezésre a [...] hálózati csatlakozási szerződésben jóváhagyott kapacitást [...] a rendszerösszekötőn, vagy ha nem bocsátotta rendelkezésre a kapacitást a kritikus hálózati elemeken az (EU) 2019/943 rendelet 16. cikkének (8) bekezdésében foglalt kapacitásszámítási szabályok szerint [...]. Ennek az ellentételezésnek az összege éves alapon nem haladhatja meg az érintett [...] ajánlattételi övezetek közötti rendszerösszekötőkön generált, a szűk keresztmetszetekből származó teljes bevételt [...].”**

9. A szöveg a következő fejezettel [...] egészül ki:

„IIIa. fejezet

Konkrét beruházási ösztönzők az Unió dekarbonizációs célkitűzéseinek elérése érdekében

19a. cikk

Energiavásárlási megállapodások

- (1) **Az (EU) 2018/2001 irányelv sérelme nélkül** a tagállamok [...] – **az árak kiszámíthatóságának biztosítása, valamint** [...] az integrált nemzeti energia- és klímatervükben az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikkének a) pontjában említett [...] dekarbonizációs **dimenzió** tekintetében meghatározott célkitűzések elérése érdekében – **előmozdítják az energiavásárlási megállapodások elterjedését, többek között az indokolatlan akadályok és az aránytalan vagy diszkriminatív eljárások vagy díjak felszámolása révén**, megőrizve ugyanakkor a villamosenergia-piacok versenyképességét és likviditását.
- (2) A tagállamok biztosítják, hogy [...] rendelkezésre álljanak, és az energiavásárlási megállapodások piacán belépési korlátokkal szembesülő, pénzügyi nehézségekkel nem küzdő felhasználók számára hozzáférhetőek legyenek olyan eszközök, [...], amelyek csökkentik az energiavásárlási megállapodások keretében az átvevők fizetésének nemteljesítésével kapcsolatos pénzügyi kockázatokat. **Ezen eszközök közé tartozhatnak többek között – de nem kizárólagosan – a piaci árakra épülő, állami támogatású garanciarendszerek, a magángaranciák, illetve az energiavásárlási megállapodások iránti keresletet aggregáló eszközök, a vonatkozó uniós joggal összhangban.** E célból a tagállamok figyelembe vehetik [...] az **idevágó** uniós szintű **eszközöket** [...]. A tagállamok megkülönböztetésmentes kritériumok alkalmazásával meghatározhatják [...], hogy ezek az eszközök milyen felhasználói kategóriákat célozzanak meg.

- (3) **Az EUMSZ 107. és 108. cikkének sérelme nélkül, [...] amennyiben [...] egy** energiavásárlási megállapodásra vonatkozó [...] garanciarendszer tagállami támogatást élvez, [...] **annak** olyan rendelkezéseket kell tartalmaznia, amelyek megakadályozzák a villamosenergia-piacok likviditásának csökkenését, és a szóban forgó garanciarendszer nem támogathatja a fosszilis tüzelőanyagokból előállított energia vásárlását.
- (4) [...] [...] A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatási rendszereinek [...] keretében [...] lehetővé kell tenni olyan projektek részvételét, amelyek a villamos energia egy részét energiavásárlási megállapodáson vagy más piaci alapú megállapodásokon keresztül történő értékesítés céljára tartják fenn.
- (5) **Az ilyen támogatási rendszerek kialakítása során a tagállamok [...] olyan értékelési** kritériumok alkalmazására törekednek, amelyekkel arra ösztönözik **az ajánlattevőket, hogy megkönnyítsék** a piacralépési korlátokkal szembesülő [...] felhasználóknak **az energiavásárlási megállapodások piacához** való [...] hozzáférését, **feltéve, hogy ez nem befolyásolja kedvezőtlenül a piaci versenyt.** Ezek az értékelési kritériumok elsősorban azokat az ajánlattevőket részesíthetik előnyben, akik aláírt energiavásárlási megállapodást mutatnak be, vagy kötelezettséget vállalnak energiavásárlási megállapodás aláírására, és a megállapodás szerint a projekt termelésének egy része az energiavásárlási megállapodások piacára való belépés korlátaival szembesülő egy vagy több potenciális vevőtől származik.
- (6)[.../ Az energiavásárlási megállapodásokban meg kell határozni a szállítási ajánlattételi övezetet és az övezetközi átviteli jogok biztosításának felelősségét az ajánlattételi övezet 14. cikk szerinti megváltozása esetére.
- (7)[.../ Az energiavásárlási megállapodásokban – az uniós versenyjog **tiszteletben tartása** [...] mellett – meg kell határozni azokat a feltételeket, amelyek mellett a felhasználók és a termelők kiléphetnek az energiavásárlási megállapodásokból, például az alkalmazandó kilépési díjakat és felmondási időket.

Közvetlen ártámogatási rendszerek a termelésbe történő új beruházásokhoz

- (1) [...] A (2) bekezdésben felsorolt forrásokból történő villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások közvetlen ártámogatási rendszereinek [...] kétirányú különbözeti [...] szerződése**ek** formáját kell öltetniük. A villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások új villamosenergia-termelő létesítményekbe történő beruházásokat **vagy** [...] olyan beruházásokat foglalnak magukban, amelyek célja, hogy **jelentősen**:
- a) átalakítsák a meglévő villamosenergia-termelő létesítményeket;
 - b) **növeljék azok kapacitását; vagy**
 - c) [...] meghosszabbítsák az élettartamukat.

A kétirányú különbözeti szerződések formájában működő közvetlen ártámogatási rendszereket úgy kell kialakítani, hogy azok a termelőlétesítmény számára fenntartsák azokat az ösztönzőket, amelyek a termelőlétesítmény hatékony működésére és villamosenergia-piaci részvételére irányulnak, és ezen belül is különösen tükrözzék a piaci körülményeket [...].

Az első albekezdést [három [...] évvel e rendelet hatálybalépését követően]-tól/-től kezdődően, közvetlen ártámogatási rendszerek keretében, új termelési beruházásokra kötött szerződésekre kell alkalmazni. A két vagy több ajánlattételi övezethez kapcsolódó, tengeri eszközökkel kapcsolatos hibrid projektek esetében az átmeneti időszak az [e rendelet hatálybalépésének időpontja]-tól/-től számított öt év.

- (2) Az (1) bekezdés a következő forrásokból történő villamosenergia-termelésre irányuló új beruházásokra alkalmazandó:
- a) szélenergia;
 - b) napenergia;
 - c) geotermikus energia;
 - d) vízenergia tározó nélkül;
 - e) atomenergia.
- (3) A kétirányú különbözeti szerződések formájában megvalósuló [...]közvetlen ártámogatási rendszerekből származó **bevételeket vagy az e bevételek pénzügyi értékével megegyező összeget/...**
- a)[...]/[...]a végső felhasználók között **kell** elosztani.[...]

Az első albekezdésben foglalt követelmény ellenére a bevételek vagy az e bevételek pénzügyi értékével megegyező összeg a közvetlen ártámogatási rendszerek költségeinek vagy a végfelhasználók villamosenergia-költségei csökkentésére irányuló beruházásoknak a finanszírozására is felhasználhatók.[...]

b)[...]/[...] A vállalkozásnak **minősülő végfelhasználók** között elosztott bevételekből [...] valamennyi vállalkozás[...] a fogyasztásban való részesedése alapján [...] **részesül** (egyenlő visszatérítés felhasznált MWh-ként). A **végfelhasználók között elosztott** bevételeknek a vállalkozások számára juttatható részaránya [...] nem haladhatja meg az összes vállalkozás villamosenergia-fogyasztásának együttes részesedését. **Ez nem érinti az EUMSZ 107. és 108. cikkét.**

c)[...]/[...] A [...] bevételek vég[...]felhasználók[...] közötti elosztását úgy **kell** [...] kialakítani, [...] hogy egyrészt **megmaradjanak** az arra irányuló ösztönzők [...], [...] hogy a végfelhasználók csökkentsék vagy olyan időszakokra helyezték át a fogyasztásukat, amikor a villamosenergia-árak alacsonyak, másrészt pedig, hogy az elosztás ne ássa alá a villamosenergia-szolgáltatók közötti versenyt.[...]

- (4) **Az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban a tagállamok mentességet adhatnak a kis megújulóenergia-létesítmények és a demonstrációs projektek számára az (1) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítése alól.**

A rugalmassági igények felmérése

- (1) [...] Legkésőbb egy évvel a módszertannak az ACER általi, e cikk (6) bekezdése szerinti jóváhagyása után, majd azt követően kétévente [...] a szabályozó hatóságnak – vagy egy tagállam által kijelölt más hatóságnak vagy szervezetnek – jelentést kell [...] elfogadnia a rendszeren belüli, [...] legalább öt éves időszakra szóló rugalmassági igényekről, tekintettel az ellátásbiztonság költséghatékony megvalósításának és a [...] villamosenergia-rendszer dekarbonizációjának a szükségességére, valamint figyelembe véve a különböző ágazatok integrációját és a villamosenergia-piac összekapcsolt jellegét. A jelentésben figyelembe [...] kell venni az e rendelet 20. cikke szerinti európai szintű erőforrás-megfelelőségi értékelést és nemzeti megfelelési értékeléseket [...]. A jelentésnek az adott tagállam átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetői által a (3) [...] bekezdésnek megfelelően szolgáltatott adatokon és elemzéseken kell alapulnia, és a (4) [...] bekezdés szerinti módszertan – valamint kellően indokolt esetben további adatok és elemzések – alkalmazásával kell készülnie. Amennyiben a tagállam erre a célra átvitelirendszer-üzemeltetőt jelölt ki, a szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia vagy módosítania kell a jelentést.
- (2) A jelentésben **legalább** a következőket el kell végezni:
- a) [...] értékelni [...] kell a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia villamosenergia-rendszerbe való integrálásához szükséges rugalmassági igényt [...], **mégpedig legalább szezonális, napi és óránkénti alapon;**

- b) [...] figyelembe kell venni az ezen igény kielégítése tekintetében [...] a nem fosszilis alapú rugalmassági **forrásokban** – például a keresletoldali válaszbán és az **energiatárolásban, az aggregálást és a [...] hálózati összeköttetést is beleértve** – rejlő [...] lehetőségeket mind az átvitel, mind az elosztás szintjén; [...]
 - c) **értékelni kell a piaci rugalmasság útjában álló akadályokat, és az azok csökkentését célzó idevágó intézkedéseket kell javasolni [...]; valamint**
 - d) **figyelembe kell venni a más tagállamokban várhatóan rendelkezésre álló rugalmasságot.**
- (3) Az egyes tagállamok átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetőinek az (1) bekezdésben említett jelentés elkészítéséhez szükséges adatokat és elemzéseket a szabályozó hatóság – **vagy adott esetben az (1) bekezdésben említett kijelölt hatóság vagy szervezet** – rendelkezésére kell bocsátaniuk. **Kellően indokolt esetben [...] a szabályozó hatóság – vagy adott esetben az (1) bekezdésben említett kijelölt hatóság vagy szervezet – felkérheti az átvitelirendszer-üzemeltetőket és az elosztórendszer-üzemeltetőket, hogy a (4) bekezdésben említett követelményeken túl további hozzájárulást biztosítsanak a jelentéshez.**
- (4) Az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetőket a (2) bekezdéssel összhangban szolgáltatandó adatok és elemzések tekintetében a villamosenergia-piaci ENTSO és az EU DSO koordinálja. Az utóbbiak különösen az alábbi feladatokat látják el:
- a) meghatározzák az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők által a szabályozó hatóságok rendelkezésére bocsátandó adatok [...] típusát **és formátumát**;
 - b) módszertant dolgoznak ki a rugalmassági igényeknek az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők általi elemzéséhez, figyelembe véve legalább az összes **rendelkezésre álló [...] forrást, valamint [...] a hálózati [...] összeköttetés és a rugalmasság [...] területével kapcsolatos**, az átvitel és az elosztás szintjén tervezett beruházásokat, továbbá a villamosenergia-rendszer dekarbonizálásának szükségességét.

- (5) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak és az EU DSO-nak szorosan együtt kell működnie egymással az átviteli- és elosztórendszer-üzemeltetők koordinálása tekintetében.
- (6) [...] [...] **[...]** Legkésőbb kilenc hónappal e rendelet hatálybalépését követően [...] [...] a villamosenergia-piaci ENTSO-nak és az EU DSO-nak közösen javaslatot kell benyújtania az ACER-nek a szabályozó hatóságokhoz benyújtandó adatok típusára és formátumára, valamint a (4) [...] bekezdésben említett módszertanra vonatkozóan. Az ACER-nek a javaslatot a beérkezésétől számított három hónapon belül jóvá kell hagynia vagy módosítania kell. A javaslat módosítása esetén az ACER-nek a módosítások elfogadása előtt konzultálnia kell a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az EU DSO-val. Az elfogadott javaslatot közzé kell tenni az ACER honlapján.
- (7) A szabályozó hatóságoknak [...] – **vagy adott esetben az (1) bekezdésben említett kijelölt hatóságnak vagy szervezetnek** – az (1) bekezdésben említett jelentéseket be kell nyújtaniuk az ACER-nek, és közzé kell tenniük azokat. Az ACER-nek a jelentések kézhezvételétől számított 12 hónapon belül jelentést kell kiadnia, amelyben elemzi a kézhez kapott jelentéseket, és a szabályozó hatóságok [...] – **vagy adott esetben az (1) bekezdésben említett kijelölt hatóság vagy szervezet** – megállapításait illetően ajánlásokat fogalmaz meg a határokon átnyúló jelentőségű kérdésekben, a nem fosszilis alapú rugalmassági források piacra lépésének útjában álló akadályok felszámolására vonatkozó ajánlásokat is beleértve.

A nem fosszilis alapú rugalmasságra [...] vonatkozó indikatív nemzeti célkitűzés

[...] Legkésőbb 6 hónappal az e rendelet 19c. cikkének (1) bekezdése szerinti jelentés benyújtását követően, az említett jelentés alapján minden tagállam meghatározza a nem fosszilis alapú rugalmasságra – és azon belül is mindenekelőtt [...] a keresletoldali [...] válaszra és az energiatárolásra – vonatkozó indikatív nemzeti célkitűzését. A tagállamok ezt a célt a feltárt piaci akadályok felszámolásával vagy a nem fosszilis alapú rugalmassági források azonosított potenciáljának kiaknázásával érhetik el. Ennek az indikatív nemzeti célkitűzésnek tükröződnie kell a tagállamok integrált nemzeti energia- és klímaterveiben a „belső energiapiac” dimenzió tekintetében az (EU) 2018/1999 rendelet 3., 4. és 7. cikkével összhangban, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet 17. cikke szerinti integrált kétéves eredményjelentéseikben is. A tagállamok az e rendelet 19c. cikkének (1) bekezdése szerinti jelentés első benyújtása előtt ideiglenes indikatív célkitűzéseket határozhatnak meg.

A nem fosszilis alapú [...] rugalmasságra vonatkozó támogatási rendszerek

- (1) Amennyiben [...] a nem fosszilis alapú rugalmasság terén eszközölt beruházások nem elégségesek [...] a 19d. cikkkel összhangban meghatározott indikatív nemzeti célkitűzés[...] – vagy adott esetben ideiglenes indikatív célkitűzés – teljesítéséhez, a tagállamok [...] a 12. és 13. cikk sérelme nélkül a nem fosszilis alapú rugalmasságra vonatkozó támogatási rendszereket alkalmazhatnak, amelyek a nem fosszilis alapú rugalmasság tekintetében rendelkezésre álló kapacitás után járó kifizetésekből állnak [...].
- (2) [...]
- 3(2) [...]

4(3) [...]

- (2) **A tagállamok azon lehetősége, hogy az (1) bekezdés szerinti intézkedéseket alkalmazzanak, nem zárja ki azt, hogy a 19d. cikkben meghatározott indikatív célkitűzéseiket más módon teljesítsék.**

19f. cikk

A nem fosszilis alapú rugalmasságra vonatkozó támogatási rendszerek kialakításának elvei

A tagállamok által a 19e. cikk [...] **(1)** [...] bekezdésével összhangban alkalmazott, a **nem fosszilis alapú** rugalmasságra [...] vonatkozó [...] támogatási rendszerek:

- a) nem léphetik túl [...] **a 19d. cikkel összhangban meghatározott indikatív nemzeti célkitűzés – vagy adott esetben ideiglenes indikatív célkitűzés –** költséghatékony módon történő **eléréséhez** szükséges mértéket;
- b) esetében követelmény, hogy azok a nem fosszilis alapú rugalmassági **források** – például a keresletoldali válasz és az **energiatárolás** – terén eszközölt új beruházásokra korlátozódjanak;
- c) [...] nem vonhatnak maguk után fosszilis tüzelőanyagokon alapuló, a fogyasztásmérő pont mögött megkezdett villamosenergia-termelést;
- d) keretében a kapacitásszolgáltatókat nyílt, átlátható, versenyalapú, diszkriminációtól mentes és költséghatékony eljárás útján kell kiválasztani;

- e) esetében követelmény, hogy azok megelőzzék a villamosenergia-piacok hatékony működésének indokolatlan torzulásait, többek között a hatékony üzemeltetési ösztönzők és árjelzések megőrzésével, továbbá hogy megakadályozzák az árváltozásoknak és a piaci kockázatnak való kitettséget;
- f) keretében ösztönzőket kell biztosítani a piaci alapú és a piaci igényeknek megfelelő villamosenergia-piaci integrációhoz, elkerülve ugyanakkor a villamosenergia-piacok szükségtelen torzulását, valamint figyelembe véve az esetleges rendszerintegrációs költségeket és a hálózat stabilitását;
- g) keretében meg kell határozni az aktivált energia tekintetében a piaci részvétel minimumszintjét, amely figyelembe veszi **a rugalmasságot biztosító eszköz** technikai sajátosságait [...];
- h) keretében megfelelő szankciókat kell alkalmazni azokra a kapacitásszolgáltatókra, amelyek nem tartják tiszteletben a piaci részvételnek a g) pontban említett minimumszintjét, vagy nem követik **az e) pontban említett** hatékony üzemeltetési ösztönzőket és árjelzéseket;
- i) [...];

9a. A 21. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok az EUMSZ 107., 108. és 109. cikkével összhangban az e rendelet 20. cikkének (3) bekezdésében említett intézkedések végrehajtása mellett kapacitásmechanizmusokat vezethetnek be.”;

b) a (7) bekezdést el kell hagyni;

c) a (8) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(8) A kapacitásmechanizmusokat a Bizottság legfeljebb 10 évre hagyja jóvá. A lekötött kapacitások mennyiségét a 20. cikkben említett végrehajtási tervek alapján korlátozni kell. A tagállamok a kapacitásmechanizmus bevezetését követően is folytatják a végrehajtási terv alkalmazását.”

9b. A 22. cikk (1) bekezdésének a) pontját el kell hagyni.

10. A 37. cikk (1) bekezdése a) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„a) koordinált kapacitásszámítás a 714/2009/EK rendelet 18. cikkének (5) bekezdése alapján elfogadott, a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás, a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás, valamint a villamosenergia-kiegyenlítésre vonatkozó iránymutatás alapján kidolgozott módszertanoknak megfelelően;”.

11. Az 50. cikk a következőképpen módosul:

a) a szöveg a következő [...] bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Az átvitelrendszer-üzemeltetők kötelesek egyértelmű és átlátható módon információkat közzétenni a működési területükön új csatlakozások számára rendelkezésre álló kapacitásról, beleértve a szűk keresztmetszetek által érintett területeket is, amennyiben azokon rugalmas energiatárolási csatlakozások elhelyezhetők, és ezeket az információkat rendszeresen, legalább negyedévente frissíteni. Az átvitelrendszer-üzemeltetők emellett kötelesek egyértelmű és átlátható tájékoztatást nyújtani a rendszerhasználóknak csatlakozási kérelmeik státuszáról és kezeléséről. Az ilyen tájékoztatást a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell nyújtaniuk.”

12. Az 57. cikk a következő [...] bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az elosztórendszer-üzemeltetőknek és az átvitelrendszer-üzemeltetőknek együtt kell működniük egymással a működési területükön az új csatlakozások számára rendelkezésre álló kapacitásra vonatkozó információk következetes közzétételében, kellő részletességgel biztosítva az új energiaprojektek fejlesztőinek és más potenciális rendszerhasználóknak a láthatóságát.”

13. Az 59. cikk (1) bekezdése b) pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„b) az (EU) 2019/944 irányelv 6. cikke és e rendelet 7–10., 13–17., 19. és 35–37. cikke szerinti, a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó szabályok, beleértve a következőkre vonatkozó szabályokat: másnapi, napon belüli, illetve hosszú időtávra vonatkozó kapacitásszámítási módszerek és eljárások; hálózati modellek; az ajánlattételi övezetek konfigurációja; teher-újraelosztás és ellenkereskedelem; kereskedési algoritmusok; egységes másnapi és egységes napon belüli piac-összekapcsolás, beleértve az egyetlen jogalany általi üzemeltetés lehetőségét is; a felosztott övezetközi kapacitás megbízhatósága; a szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevételek elosztása; **a határidős piac regionális virtuális központjai**; a hosszú távú pénzügyi átviteli jogok egységes felosztási platform általi **felosztása** [...] **és az azokkal való kereskedésnek az egységes felosztási platform általi elősegítése**; az övezetközi átvittel kapcsolatos kockázatokra vonatkozó fedezetképzés; kijelölési eljárások; valamint a kapacitásfelosztás és a szűk keresztmetszet-kezelés költségeinek megtérítése;”.

13a. A 64. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

(2a) A 6. cikk (9), (10) és (11) bekezdésétől eltérve Észtország, Lettország és Litvánia a kiegyenlítő szabályozási kapacításra vonatkozó pénzügyi szerződéseket legkorábban öt évvel a kiegyenlítő szabályozási kapacitás nyújtásának megkezdése előtt kötheti meg. E szerződések időtartama nem haladhatja meg az attól az időponttól számított nyolc évet, hogy Észtország, Lettország és Litvánia csatlakozott a kontinentális Európa szinkronterületéhez.

Észtország, Lettország és Litvánia nemzeti szabályozó hatóságai engedélyezhetik a belföldi átvitelrendszer-üzemeltetőik számára, hogy az (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet 41. cikkében ismertetett piaci alapú felosztási eljárás keretében mennyiségi korlátozások nélkül oszthassák fel az övezetközi kapacitást az attól az időponttól számított hat hónapig, hogy az együttesen optimalizált felosztási eljárás az (EU) 2017/2195 bizottsági rendelet 38. cikkének (3) bekezdése értelmében teljeskörűen bevezetésre került és működőképessé vált.

13ab. A 64. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(2c) A 22. cikk (4) bekezdésének b) pontjától eltérve az a termelési kapacitás, amely 2019. július 4. előtt kezdte meg a kereskedelmi célú termelést, és amely esetében a fosszilis tüzelőanyagból származó szén-dioxid-kibocsátásnak a villamos energia 1 kWh-jára vetített értéke meghaladja az 550 grammot, az EUMSZ 107. és 108. cikkének való megfelelés függvényében a Bizottság által e rendelet hatálybalépését megelőzően jóváhagyott kapacitásmechanizmus keretében kivételesen leköthető, illetve kaphat kifizetéseket vagy jövőbeli kifizetésekre vonatkozó kötelezettségvállalásokat, feltéve, hogy teljesülnek a következő feltételek:

a) a tagállam a 22. cikkben foglalt rendelkezésekkel összhangban versenyeztetési ajánlattételi eljárást folytatott le, amelynek célja, hogy maximalizálja a 22. cikk (4) bekezdésében szereplő követelményeknek megfelelő kapacitásslátszolgáltatók részvételét;

b) az a) pontban említett versenyeztetési ajánlattételi eljárás keretében felkínált kapacitás mennyisége nem elegendő a 20. cikk (1) bekezdése alapján a szóban forgó ajánlattételi eljárás tárgyát képező szerződéses időtartamra vonatkozóan a megfelelőséggel kapcsolatban azonosított aggály kezeléséhez;

c) azt a termelési kapacitást, amely esetében a fosszilis tüzelőanyagból származó szén-dioxid-kibocsátásnak a villamos energia 1 kWh-jára vetített értéke meghaladja az 550 grammot, legfeljebb egyéves időszakokra kötik le, illetve az legfeljebb egyéves időszakokra kap kifizetéseket vagy jövőbeli kifizetésekre vonatkozó kötelezettségvállalásokat, és olyan további beszerzési eljárás keretében szerzik be, amely megfelel a 22. cikkben foglalt valamennyi követelménynek, kivéve a (4) bekezdés b) pontjában meghatározottakat.

Az e bekezdés szerinti eltérés 2028. december 31-ig alkalmazható.”

13ac. A 66. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(7) A 40. cikk (4) bekezdésétől és az 54. cikk (2) bekezdésétől eltérve Ciprus engedélyezheti, hogy átvitelrendszer-üzemeltetője nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes pályázati eljárás lefolytatása nélkül tárolókat tulajdonoljon, fejlesszen, kezeljen és üzemeltessen.

A 40. cikk (4) bekezdésétől és az 54. cikk (2) bekezdésétől való eltérések addig alkalmazandók, amíg a ciprusi átviteli rendszer rendszerösszekötőn keresztül nem csatlakozik más tagállamok átviteli rendszereihez.”

13b. A 69. cikk a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) [...] Legkésőbb egy hónappal e rendelet hatálybalépését követően a Bizottság részletes jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a kapacitásmechanizmus [...] e rendelet IV. fejezete szerinti kérelmezési folyamatának észszerűsítésével és egyszerűsítésével kapcsolatos esetleges lehetőségek értékeléséről annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok időben kezelni tudják a megfelelőséggel kapcsolatos aggályokat. Ezzel összefüggésben a Bizottság adott esetben felkéri az Ügynökséget, hogy – a 23. és 27. cikkben foglalt eljárással összhangban – módosítsa a 23. cikkben említett, az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésére vonatkozó módszertant.

[...] Legkésőbb három hónappal e rendelet hatálybalépését követően a Bizottságnak a tagállamokkal folytatott konzultációt követően szükség esetén javaslatokat kell előterjesztenie a kapacitásmechanizmusok [...] értékelési folyamatának egyszerűsítésére.”

14. A rendelet a következő [...] cikkel egészül ki

69a. cikk

Kapcsolat az uniós pénzügyi jogszabályokkal

E rendelet egyetlen rendelkezése sem tér el a 2014/65/EU irányelv, a 648/2012/EU rendelet és a 600/2014/EU rendelet rendelkezéseitől, amennyiben a piaci szereplők vagy a piacüzemeltetők különösen a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének [...] **15. pontja** szerinti pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó tevékenységeket folytatnak.

15. Az I. melléklet 1.2. pontjának helyébe a következő szöveg lép:

„1.2. A koordinált kapacitásszámítást minden felosztási időtávra vonatkozóan el kell végezni.”

2. cikk

[A 2. cikk el lesz választva ettől a módosító rendeletről, és az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról szóló önálló irányelv lesz – a szöveg átkerült az 5. cikk utánra].

3. cikk

[A 3. cikk el lesz választva ettől a módosító rendeletről, és az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelv módosításáról szóló önálló irányelv lesz – a szöveg átkerült az 5. cikk utánra].

4. cikk

Az (EU) 2019/942 rendelet módosításai[...]

Az (EU) 2019/942 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) az a) pont helyébe a következő szöveg lép:

„a) az átviteli- és szállításrendszer-üzemeltetőknek, a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, a földgázpiaci ENTSO-nak, az EU DSO-nak, az (EU) 2016/1719 **bizottsági** rendelettel³³ összhangban létrehozott egységes felosztási platformnak, **adott esetben az integrált másnapi és napon belüli piac működtetésére kijelölt jogalanynak**, a regionális koordinációs központoknak és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek címzett véleményeket és ajánlásokat bocsát ki ...;

³³ A Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42. o.).

b) a d) pont helyébe a következő szöveg lép:

„d) egyedi határozatokat bocsát ki információk átadásáról a 3. cikk (2) bekezdése, a 7. cikk (2) bekezdésének b) pontja és a 8. cikk c) pontja szerint; feltételek és módszertanok jóváhagyásáról a 4. cikk (4) bekezdése és az 5. cikk (2), (3) és (4) bekezdése szerint; ajánlattételi övezetek felülvizsgálatáról az 5. cikk (7) bekezdésében említettek szerint; műszaki kérdésekről a 6. cikk (1) bekezdésében említettek szerint; szabályozók közötti egyeztetésről a 6. cikk (10) bekezdése szerint; a regionális koordinációs központok vonatkozásában a 7. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említettek szerint; módszertani és számítási javaslatok, valamint műszaki jellemzők jóváhagyásáról és módosításáról a 9. cikk (1) bekezdésében említettek szerint; módszertani javaslatok jóváhagyásáról és módosításáról a 9. cikk (3) bekezdésében említettek szerint; mentesítésekről a 10. cikkben említettek szerint; infrastruktúráról a 11. cikk (d) pontjában említettek szerint; a nagykereskedelmi piacok integritásával és átláthatóságával kapcsolatos kérdésekről a 12. cikk értelmében [...]; valamint a villamosenergia-piaci ENTSO és az EU DSO azon javaslatainak jóváhagyásáról és módosításáról, amelyek az 5. cikk (10) bekezdése szerinti rugalmassági igények tekintetében szolgáltatandó adatokra és elemzésekre vonatkozó módszertannal kapcsolatosak. ”

2. A 3. cikk (2) bekezdése a következő [...] albekezdéssel egészül ki:

„Ez a bekezdés az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platformra **és adott esetben az integrált másnapi és napon belüli piac működtetésére kijelölt jogalanys**ra is alkalmazandó.”

3. A 4. cikk a következő [...] bekezdéssel egészül ki:

„(9) „[...] A (6), a (7) és a (8) bekezdés az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platformra és **adott esetben az integrált másnapi és napon belüli piac működtetésére kijelölt jogalanyra is alkalmazandó.**”

4. Az 5. cikk (8) bekezdése a következő [...] albekezdéssel egészül ki:[...]

„Az ACER figyelemmel kíséri az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platformot és **adott esetben az integrált másnapi és napon belüli piac működtetésére kijelölt jogalanyt.**”

5.[...]

9.[...]

6. [...] Az 5. cikk[...] a következő [...] bekezdéssel egészül ki:

„(10) Az ACER jóváhagyja és szükség esetén módosítja a villamosenergia-piaci ENTSO-nak és az EU DSO-nak az (EU) 2019/943 rendelet 19c.[...] cikkének (4/[...]) bekezdése szerinti rugalmassági igények tekintetében szolgáltatandó adatokra és elemzésekre vonatkozó módszertannal kapcsolatos közös javaslatát.”

6a. A 6. cikk (9) bekezdése a következőképpen módosul:

„(9) Az ACER az (EU) 2019/943 rendelet 8. cikkének (3) bekezdése és 16. cikkének (3) bekezdése értelmében véleményt nyújt be az illetékes szabályozó hatóságnak és a Bizottságnak.”

7. A 15. cikk a következő [...] bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az ACER jelentést ad ki, amelyben elemzi a rugalmassági igények nemzeti értékeléseit, és az (EU) 2019/943 rendelet 19c.[...] cikkének (7/[...]) bekezdésével összhangban ajánlásokat fogalmaz meg a szabályozó hatóságok megállapításaival kapcsolatban a határokon átnyúló jelentőségű kérdésekben.”[...]

5. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő [...] **huszadik** napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

Az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piac szerkezetének javítása érdekében történő módosításai³⁴[...]

[A következő 1. és 2. cikk korábban a rendelet 2. és 3. cikke volt]

1. cikk[...]

Az (EU) 2019/944 irányelv [...] módosításai

Az (EU) 2019/944 irányelv [...] a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) a 8. és a 49. pont [...]helyébe a következő szöveg lép:

„8. »aktív felhasználó«: olyan végfelhasználó vagy együttesen tevékenykedő végfelhasználók csoportja, aki, illetve amely meghatározott területen lévő telephelyén belül előállított villamos energiát, vagy ugyanazon ajánlattételi övezeten belül található más telephelyen belül saját előállítású vagy megosztott villamos energiát használ vagy tárol, vagy saját előállítású villamos energiát ad el vagy rugalmassági vagy energiahatékonysági rendszerben vesz részt, feltéve, hogy nem e tevékenységek képezik elsődleges üzleti vagy szakmai tevékenységét;”

³⁴ Beillesztendő preambulumbekendések.

„49. »nem frekvenciavonatkozású kisegítő szolgáltatás«: egy átvitelrendszer-üzemeltető vagy elosztórendszer-üzemeltető által az állandósult állapotban mért feszültség ellenőrzése, a gyors reagálású árambetáplálás, a helyi hálózatstabilitási inercia, a rövidzárlati áram, a black start képesség, a szigetszerű működési képesség és a csúcskiegyenlítés céljából használt szolgáltatás;”

b) a szöveg a következő pontokkal egészül ki:

„15a. »határozott idejű, rögzített áras villamosenergia-ellátási szerződés«: az ellátó és a végfelhasználó között létrejött olyan villamosenergia-ellátási szerződés, amely azonos szerződéses feltételeket garantál, beleértve az árat is, **a szerződés teljes időtartama alatt**, ugyanakkor [...]a rögzített áron belül tartalmazhat egy rugalmas elemet, például csúcsidőszaki és völgyidőszaki árváltozásokat;

10a. »energiamegosztás«: megújuló energia aktív felhasználók általi saját fogyasztása,

- a) amely energiát részben vagy egészben a tulajdonukban lévő, illetve általuk lízingelt vagy bérelt létesítmény által a telephelyen kívül vagy közös telephelyeken állítottak elő vagy tárolnak; vagy
- b) amihez a jogot egy másik aktív felhasználó ruházta rájuk, akár ingyenesen, akár vételár ellenében.

10b.[...]

24a. »végső menedékes ellátó«: olyan ellátó, amelyet arra jelöltek ki, [...] hogy átvegye egy működését megszüntető szolgáltató felhasználóinak villamosenergia-ellátását;”

2. A 4. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„4. cikk

A szolgáltató szabad megválasztása

A tagállamok biztosítják, hogy minden felhasználó szabadon vásárolhasson villamos energiát az általa választott ellátótól. A tagállamok biztosítják, hogy minden felhasználó szabadon rendelkezessen egyidejűleg egynél több villamosenergia-ellátási szerződéssel is, és hogy e célból a felhasználók jogosultak legyenek arra, hogy a telephelyükhöz tartozó egyetlen csatlakozási pont több fogyasztásmérő és számlázási pontot is lefedjen.”

3. A 11. cikk a következőképpen módosul:

a) a cím helyébe a következő szöveg lép:

„A határozott idejű, rögzített áras és a dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződésre való jogosultság”;

b) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozási keret lehetővé tegye, hogy az ellátók határozott idejű, rögzített áras szerződészet, valamint dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződéseket kínáljanak. A tagállamok biztosítják, hogy az okosmérővel rendelkező végfelhasználók legalább egy ellátótól, valamint minden olyan ellátótól, amely több mint 200 000 végfelhasználóval rendelkezik, kérhessék dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződés megkötését, továbbá hogy minden végfelhasználó legalább egy ellátótól, valamint minden olyan ellátótól, amely több mint 200 000 végfelhasználóval rendelkezik, kérhesse legalább egyéves, határozott idejű, rögzített áras szerződés megkötését.

Az első albekezdéstől eltérve a tagállamok mentesíthetik a 200 000-nél több végfelhasználóval rendelkező ellátókat a határozott idejű, rögzített áras szerződések kínálására vonatkozó kötelezettség alól, ha az adott ellátó csak dinamikus árat tartalmazó szerződéseket kínál, és a mentesség nem gyakorol negatív hatást a versenyre vagy a határozott idejű, rögzített áras szerződések felhasználók számára rendelkezésre álló, kellő kínálatára.”;

c) a szöveg a következő [...] bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Minden szerződés megkötése vagy meghosszabbítása előtt a végfelhasználók rendelkezésére kell bocsátani a kulcsfontosságú szerződéses feltételek összefoglalóját, szembetűnő módon és lényegre törő, egyszerű nyelvezettel. Ennek az összefoglalónak tartalmaznia kell legalább a teljes árra **és annak lebontására**, a promóciókra, a kiegészítő szolgáltatásokra és[...] az árengedményekre vonatkozó információkat, valamint [...] **ismertetnie kell** a 10. cikk (3) bekezdésének a), b), d), e) és f) pontjában említett jogokat. A Bizottság e tekintetben iránymutatást nyújt.”;

d) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) A tagállamok biztosítják, hogy az ellátók teljeskörűen tájékoztassák a végfelhasználókat a [...] villamosenergia-szerződések[...] **egyed-
es típusaival** járó lehetőségekről, költségekről és kockázatokról, továbbá hogy az ellátóknak ennek megfelelően minden információt meg kelljen adniuk a végfelhasználók számára, többek között arról is, hogy fel kell szereltetniük egy megfelelő villamosenergia-fogyasztásmérőt. A szabályozó hatóságoknak figyelemmel kell kísérniük a piaci fejleményeket, meg kell vizsgálniuk az új termékekben és szolgáltatásokban rejlő esetleges kockázatokat, és foglalkozniuk kell a visszaélésszerű gyakorlatokkal.”

4. A szöveg a következő cikkekkel egészül ki:

„15a. cikk

Az energiamegosztáshoz való jog

- (1) Minden háztartás, kis- és középvállalkozás és közintézmény számára biztosítani **kell** a jogot arra, hogy aktív felhasználóként energiamegosztásban vegyen részt.
- (2) [...]Az aktív felhasználókat fel kell jogosítani arra, hogy magánmegállapodások alapján vagy egy jogi személyen keresztül megújuló energiát osszanak meg egymás között.

- (3) [...]Az aktív felhasználók az energiamegosztás megkönnyítése céljából igénybe vehetnek olyan harmadik felet, amely egy tároló- vagy megújulóenergia-termelő létesítmény tulajdonosa vagy telepítés és üzemeltetés céljából – beleértve a fogyasztásmérést és a karbantartást is – üzemeltetője, anélkül, hogy ez a harmadik fél aktív felhasználónak minősülne.
- (4)[...] A tagállamok biztosítják, hogy az energiamegosztásban részt vevő aktív felhasználók:
- a[...])jogosultak legyenek a megosztott villamos energiát a teljes mért fogyasztásukkal elszámolni egy, a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszaknál nem hosszabb időintervallumon belül, az alkalmazandó adók, illetékek és hálózati díjak sérelme nélkül;
 - b[...])az ezen irányelv szerinti végfelhasználókként rendelkezzenek valamennyi fogyasztói joggal és kötelezettséggel, kivéve **[a megújuló energiáról szóló, felülvizsgált 2021/557 irányelvben meghatározott] különálló háztartások tekintetében** a legfeljebb 10,8 kW beépített kapacitással rendelkező háztartások közötti energiamegosztás esetében, és a legfeljebb 50 kW beépített kapacitással rendelkező **[az épületek energiahatékonyságáról szóló, átdolgozott [...]2021/802 irányelvben meghatározott]** többlakásos épületekben történő, háztartások közötti energiamegosztás esetében[...]/ [...];
 - c[...])tisztességes és átlátható szerződési feltételeket tartalmazó mintaszerződésekhez férjenek hozzá a háztartások közötti [...] **energiamegosztási** megállapodások, valamint az energiamegosztás céljából a tároló- és megújulóenergia-termelő létesítmények lízingjére, bérletére vagy az azokba történő beruházásra vonatkozó megállapodások tekintetében; az ilyen megállapodásokkal kapcsolatban felmerülő viták esetén a végfelhasználók számára a 26. cikkkel összhangban lehetővé kell tenni a bíróságon kívüli vitarendezést;

d[...]ne szenvedjenek el tisztességtelen és megkülönböztető bánásmódot a piaci szereplők vagy azok mérlegkörfelelősei részéről;

e[...]tájékoztatást kapjanak az ajánlattételi övezetek módosításának lehetőségéről az (EU) 2019/943 rendelet 14. cikkével összhangban, valamint arról, hogy az energiamegosztás joga egy és ugyanazon ajánlattételi övezeten belülre korlátozódik.

(5) [...]A tagállamok biztosítják, hogy az érintett átviteli- vagy elosztórendszer-üzemeltetők vagy más kijelölt szervek:

a[...]a 23. cikkel összhangban legalább havonta nyomon kövessék, összegyűjtsék, hitelesítsék és közöljék az érintett végfelhasználókkal és piaci szereplőkkel a megosztott villamos energiával kapcsolatos mérési adatokat;

b[...] megfelelő kapcsolattartó pontot biztosítsanak az energiamegosztási megállapodások nyilvántartásba vételéhez, az adott fogyasztásmérő pontokra, a helyszín és a részvétel változásaira vonatkozó információk fogadásához, valamint adott esetben a számítási módszerek egyértelmű, átlátható és időben történő hitelesítéséhez; [...]

(6)[...] A tagállamok megfelelő és megkülönböztetésmentes intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az energiaszegény és a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások hozzáférhessenek az energiamegosztási rendszerekhez. Ezek az intézkedések pénzügyi támogatási intézkedéseket vagy termelésfelosztási kvótát foglalhatnak magukban.

(7) **Ez a cikk nem sérti sem a felhasználók azon jogát, hogy a 4. cikkel összhangban megválasszák ellátójukat, sem az ellátók engedélyezésére vonatkozó nemzeti szabályokat.”**

Ellátói kockázatkezelés

- (1) A [...]szabályozó [...]hatóságok – **vagy amennyiben egy tagállam erre a célra alternatív független illetékes hatóságot jelölt ki, az ilyen kijelölt illetékes hatóságok** [...] biztosítják, hogy az ellátók megfelelő fedezeti stratégiákat vezessenek be és hajtsanak végre annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi villamosenergia-ellátás változásainak kockázatát a felhasználókkal kötött szerződéseik gazdasági életképessége érdekében korlátozzák, miközben fenntartják a rövid távú piacokon a likviditást és az azokról érkező árjelzéseket.
- (2) Az ellátói fedezeti stratégiák magukban foglalhatják energiavásárlási megállapodások alkalmazását is. Amennyiben az energiavásárlási megállapodásoknak léteznek olyan kellően fejlett piacai, amelyek lehetővé teszik a tényleges versenyt, a tagállamok előírhatják, hogy az ellátók a nagykereskedelmi villamosenergia-árak változásainak való kockázati kitettségük egy részét megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiára vonatkozó olyan energiavásárlási megállapodások révén fedezzék, amelyek időtartama megfelel a fogyasztói oldalon fennálló kockázati kitettségük időtartamának, egyúttal tiszteletben tartva az uniós versenyjog előírásait.
- (3) A tagállamok törekednek arra, hogy a helyi energiaközösségek és a megújulóenergia-közösségek számára biztosítsák a fedezeti termékekhez való hozzáférést.”

5. Az irányelv a következő cikkekkkel/[...] egészül ki:

„27a. cikk

Végső menedékes ellátó

- (1) A tagállamok **végső menedékes ellátói rendszert hoznak létre az ellátás folyamatosságának biztosítása érdekében**, [...] legalább a lakossági fogyasztók tekintetében. A végső menedékes ellátót tisztességes, [...] átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében kell kijelölni.
- (2) Azok a végfelhasználók, akiket végső menedékes ellátókhoz rendelnek, nem veszíthetik el a felhasználóként őket megillető jogokat, különösen a 4., 10., [...] 12., 14., 18. és 26. cikkben megállapított jogaikat.
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a végső menedékes ellátók haladéktalanul közöljék a hozzájuk rendelt felhasználókkal a szerződési feltételeket, és legalább 6 hónapig biztosítsák számukra a szolgáltatás zökkenőmentes folytonosságát.

- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a végfelhasználók tájékoztatást és ösztönzést kapjanak arra, hogy piaci alapú ajánlatra térjenek át.
- (5) A tagállamok előírhatják a végső menedékes ellátók[.../ számára, hogy villamos energiával lássák el azokat a háztartási fogyasztókat, akik nem kapnak piaci alapú ajánlatokat. Ebben az esetben az 5. cikkben foglalt feltételek alkalmazandók.”

„28a. cikk

A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók védelme az ellátásból való kizárással szemben

A tagállamok biztosítják, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók védelmet élvezzenek a villamosenergia-ellátásból való kizárással szemben. Ezt a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók [.../ 28. cikk (1) bekezdése szerinti fogalmának részeként és a 10. cikk (11) bekezdésében meghatározott intézkedések sérelme nélkül kell biztosítani.”

6. A 27. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden lakossági fogyasztó, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozások is egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, versenyképes, könnyen és egyértelműen összehasonlítható, átlátható, valamint megkülönböztetésmentes árakon. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok az elosztórendszer-üzemeltetőket arra kötelezik, hogy fogyasztóikat hálózatukba az 59. cikk (7) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban, az ott meghatározott feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy a lakossági, továbbá a kis- és közepes méretű nem lakossági fogyasztóik piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy népszerűsítik e fogyasztói csoportok körében az önkéntes képviseleti csoportosulás lehetőségét.”

7. A 31. cikk (3) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az elosztórendszer-üzemeltető a rendszerhasználókat megfelelő módon tájékoztatja annak érdekében, hogy azok hatékonyan hozzáférhessenek a rendszerhez és használni tudják azt. Az elosztórendszer-üzemeltető köteles egyértelmű és átlátható módon információkat közzétenni különösen a működési területén új csatlakozások számára rendelkezésre álló kapacitásról, beleértve a szűk keresztmetszetek által érintett területeket is, amennyiben azokon rugalmas energiatárolási csatlakozások elhelyezhetők, és ezeket az információkat rendszeresen, legalább negyedévente frissíteni. Az elosztórendszer-üzemeltetők emellett kötelesek egyértelmű és átlátható tájékoztatást nyújtani a rendszerhasználóknak csatlakozási kérelmeik státuszáról és kezeléséről. Az ilyen tájékoztatást a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell nyújtaniuk.

(3a) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák az (1), a (2) és a (3) bekezdést azokra az integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználót vagy kis, szigetüzemben működő rendszereket látnak el.”

8. A 40. cikk az[...] alábbi[...] bekezdéssel egészül ki:

a)[...]

„**(6a)** Az (5) és a (6) bekezdésben foglalt követelmények nem alkalmazandók az (EU) 2019/943 rendelet 7a. cikkével összhangban beszerzett csúcskiegyenlítő termékekre.”

9. Az 59. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés c) **pontja** [...] helyébe a következő szöveg lép:

„c)[...] más szabályozó hatóságokkal szoros koordinációban annak biztosítása, hogy az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platform, **adott esetben az integrált másnapi és napon belüli piac működtetésére kijelölt jogalany**, a villamosenergia-piaci ENTSO és az EU DSO teljesítsék az ezen irányelv, az (EU) 2019/943 rendelet, valamint az (EU) 2019/943 rendelet 59., 60. és 61. cikke alapján elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok és az egyéb releváns uniós jogszabályok szerinti – többek között a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatos –, valamint az ACER határozataival összefüggő kötelezettségeiket, valamint azon esetek együttes azonosítása, amikor az egységes felosztási platform, a villamosenergia-piaci ENTSO és az EU DSO nem tesz eleget vonatkozó kötelezettségeinek; amennyiben a szabályozó hatóságok a meg nem felelés együttes azonosítása céljából indított konzultációk megkezdését követő négy hónapon belül nem tudnak megállapodásra jutni, az (EU) 2019/942 rendelet 6. cikke (10) bekezdésének megfelelően az ügyet határozathozatalra az ACER elé kell utalni;”

b) az (1) bekezdés z) **pontja** [...] helyébe a következő szöveg lép:

„z)/.../a saját termelésű villamos energia fogyasztásának és a helyi energiaközösségek fejlődésének útjában álló, indokolatlan akadályok és korlátozások megszüntetésének figyelemmel kísérése, beleértve a rugalmas, elosztott energiatermelésre észszerű időn belül való csatlakozást [...] **gátoló akadályokat és korlátozásokat** is[...].”;

c) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az egységes felosztási platform, **adott esetben az integrált másnapi és napon belüli piac működtetésére kijelölt jogalany**, a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO székhelye szerinti tagállamban működő szabályozó hatóság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat szabjon ki azokra a jogalanyokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv és az (EU) 2019/943 rendelet szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az ACER vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatát, illetve javaslatot tegyen arra, hogy az illetékes bíróságok ilyen szankciókat szabjanak ki.”

9a. A 66. cikk a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A 40. cikk (4) bekezdésétől eltérve Észtországban, Lettországban és Litvániában az átvitelrendszer-üzemeltetők támaszkodhatnak a belföldi villamosenergia-tároló szolgáltatók, az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatban álló vállalkozások és az átvitelrendszer-üzemeltetők tulajdonában lévő egyéb létesítmények által nyújtott kiegészítő szolgáltatásokra.

Az 54. cikk (2) bekezdésétől eltérve Észtország, Lettország és Litvánia engedélyezheti az átvitelrendszer-üzemeltetői és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatban álló vállalkozásai számára, hogy nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes pályázati eljárás lefolytatása nélkül tárolókat tulajdonoljanak, fejlesszenek, kezeljenek és üzemeltessenek, valamint lehetővé tehetik, hogy az ilyen tárolók villamos energiát vásároljanak vagy értékesítsenek a kiegészítő piacokon.

A 40. cikk (4) bekezdésétől és az 54. cikk (2) bekezdésétől való eltéréseket legfeljebb három évig lehet alkalmazni azon időpontot követően, hogy Észtország, Lettország és Litvánia csatlakozott a kontinentális európai szinkronterülethez. Amennyiben az ellátás biztonságának megőrzése érdekében szükséges, a Bizottság a kezdeti hároméves időszakot legfeljebb öt évvel meghosszabbíthatja.”

10. A szöveg a következő [...] cikkel egészül ki:

„66a. cikk

A megfizethető energiához való hozzáférés villamosenergiaár-válság idején

- (1) A **Tanács**[...] – a **Bizottság javaslata alapján – végrehajtási**[...] határozat útján megállapíthatja regionális vagy uniós szintű [...]villamosenergiaár-válság fennállását, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:
- a) nagyon magas – az előző 5 év átlagárának legalább két és félszeresét elérő – **átlagárak** tapasztalhatók a nagykereskedelmi villamosenergia-piacokon, [...]amelyek várhatóan legalább további 6 hónapig fennmaradnak. **Az előző 5 év átlagárának kiszámítása során nem kell figyelembe venni a 2022-es évet és azokat az időszakokat, amikor regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság megállapítására került sor;**
 - b) a villamos energia kiskereskedelmi árának jelentős, [...] 70 % **körüli** emelkedése következik be, amely várhatóan legalább további [...] **3** hónapig tart; és
 - c) a villamosenergia-árak emelkedése negatívan érinti a gazdaság egészét.
- (2) A regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válságot megállapító **határozatban**[...] **meg kell határozni** a határozat érvényességi idejét, amely legfeljebb egyéves időtartam lehet. **Ez az időszak a (7) bekezdésben meghatározott eljárással összhangban egymást követő, legfeljebb egyéves időszakokra meghosszabbítható.**

- (3) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az (1) bekezdésben foglalt feltételek teljesülnek, regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság megállapítására irányuló javaslatot terjeszt elő, amelyben ismerteti a határozat javasolt érvényességi idejét is.
- (4) A Tanács minősített többséggel módosíthatja a (3) és a (7) bekezdés alapján benyújtott [...] bizottsági javaslatot.
- (5)[...] Amennyiben a [...] Tanács az (1) bekezdés szerinti határozatot fogadott el, a tagállamok a határozat érvényességének időtartama alatt célzott állami beavatkozásokat alkalmazhatnak a kis- és középvállalkozások villamosenergia-ellátásának árképzésében. Az ilyen állami beavatkozásoknak:
- a) a kedvezményezett előző év ugyanazon időszakában mért fogyasztásának legfeljebb 70 %-ára kell korlátozódniuk, és továbbra is ösztönözniük kell a keresletcsökkentést;
 - b) meg kell felelniük az 5. cikk (4) és (7) bekezdésében meghatározott feltételeknek;
 - c) adott esetben meg kell felelniük a 4. cikkben meghatározott feltételeknek.

- (6)[.../ Amennyiben a **Tanács**[...] az (1) bekezdés szerinti határozatot fogadott el, a tagállamok a határozat érvényességének időtartama alatt – az 5. cikk (7) bekezdésének c) pontjától eltérve – a villamosenergia-ellátás árképzésébe az 5. cikk (6) bekezdése vagy e cikk (3) bekezdése alapján történő állami beavatkozás esetén kivételesen és ideiglenesen költségszint alatti árat állapíthatnak meg a villamosenergia-ellátásra, feltéve, hogy teljesülnek a következő feltételek:
- a) a háztartások számára meghatározott ár a háztartások medián fogyasztásának legfeljebb 80 %-ára vonatkozik, és továbbra is ösztönzi a keresletcsökkentést;
 - b) az ellátók között nincs megkülönböztetés;
 - c) az ellátók ellentételezést kapnak a költségszint alatti áron nyújtott szolgáltatásért; és
 - d) valamennyi ellátó jogosult arra, hogy a villamosenergia-ellátásra vonatkozóan a költségszint alatti áron azonos alapon kínáljon ajánlatokat.
- (7) **A Bizottság a (2) bekezdés szerint meghatározott időszak letelte előtt kellő időben értékeli, hogy az (1) bekezdésben foglalt feltételek továbbra is teljesülnek-e. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az (1) bekezdésben foglalt feltételek továbbra is teljesülnek, javaslatot nyújt be a Tanácsnak az (1) bekezdés alapján elfogadott határozat érvényességi idejének meghosszabbítására. Amennyiben a Tanács úgy határoz, hogy meghosszabbítja az érvényességi időt, az (5) és a (6) bekezdést e meghosszabbított időszak alatt alkalmazni kell.**

11.[...]

[...]

[...][...][...][...]

[...]

2. cikk[...]

Az (EU) 2018/2001 irányelv [...] módosításai

Az (EU) 2018/2001 irányelv a következőképpen módosul:

1. A 4. cikk (3) bekezdése a következőképpen módosul:

a) a második albekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„E célból a közvetlen ártámogatási rendszerek tekintetében a támogatást piaci felár formájában kell nyújtani, amely többek között rögzített vagy csúszó felár lehet. Az **első** [...] mondat nem alkalmazandó az (EU) 2019/943 **európai parlamenti és tanácsi** rendelet³⁵ 19b. cikkének (2) bekezdésében felsorolt megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia támogatására, amelyre az említett rendelet 19b. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó.”

[...]/[...]

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).

[...][...]

3. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek [...]hat hónappal [ezen irányelv] hatálybalépését követően megfeleljenek.

Az első albekezdéstől eltérve a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az 1. cikk 2. és 4. pontjának [...] [...]huszonnégysz hónappal [ezen irányelv] hatálybalépését követően megfeleljenek.

E rendelkezések szövegét haladéktalanul közlik a Bizottsággal.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A rendelkezésekben utalni kell arra is, hogy a hatályban lévő törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az ezen irányelvvel hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásait erre az irányelvre történő hivatkozásként kell értelmezni. A hivatkozás és a megfogalmazás módját a tagállamok határozzák meg.”

4. cikk
Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő [huszadik] napon lép hatályba.

5. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt Strasbourgban,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök
